

I
(Zakonski akti)

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2010/13/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA

od 10. marta 2010. godine

**o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim radnjama u državama članicama o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga
(Direktiva o audiovizuelnim medijskim servisima)**

(kodifikovana verzija)

(Tekst od značaja za Evropski ekonomski prosttor (EEA))

Imajući u vidu Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, a naročito član 53 stav 1 i član 62,

Imajući u vidu predlog Evropske komisije,

Postupajući u skladu sa redovnim zakonodavnim postupkom¹,

S obzirom na to da:

- (1) Direktiva 89/552/EEZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 3. oktobra 1989 o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim aktima u državama članicama u vezi sa pružanjem audiovizuelnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizuelnim medijskim uslugama)² značajano je izmijenjena u više navrata³. U interesu jasnoće i racionalnosti pomenutu direktivu treba kodifikovati.
- (2) Audiovizuelne medijske usluge koje se pružaju prekogranično putem raznih tehnologija jedan su od načina ostvarenja ciljeva Unije. Određene mjere su neophodne da se omogući i osigura tranzicija sa nacionalnih tržišta na tržište zajedničke proizvodnje i distribucije programa, te da se garantuju uslovi za pravičnu konkurenciju koja ne dovodi u pitanje ulogu javnog interesa koja se vrši putem audiovizuelnih medijskih servisa.
- (3) Savjet Evrope je usvojio Evropsku konvenciju o prekograničnoj televiziji.
- (4) S obzirom na nove tehnologije prenosa audiovizuelnih medijskih usluga, regulatorni okvir za praćenje radiodifuzne djelatnosti treba da uzme u obzir uticaj strukturne promjene, širenje informacionih i komunikacionih tehnologija (IKT) i tehnološke razvoje poslovnih modela, posebno finansiranje komercijalnog emitovanja, te

treba da osigura optimalne uslove za konkurentnost i pravnu sigurnost za evropske informacione tehnologije i medijske industrije i usluge, kao i poštovanje kulturne i jezičke raznolikosti.

- (5) Audiovizuelne medijske usluge su kulturne usluge jednako koliko su i ekonomske usluge. Njihova sve veća važnost za društva, demokratiju – posebno osigraivanjem slobode informisanja, raznovrsnosti mišljenja i medijskog pluralizma – obrazovanje i kulturu opravdava primjenu posebnih pravila na ove usluge.
- (6) Član 167 stav 4 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije zahtijeva od Unije da uzme u obzir kulturne aspekte u svom djelovanju prema drugim odredbama tog Ugovora, naročito kako bi se poštovala i promovisala njena kulturna raznovrsnost.
- (7) U svojim rezolucijama od 1. decembra 2005. godine⁴ i 4. aprila 2006. godine⁵ o Doha krugu i ministarskim konferencijama Svjetske trgovinske organizacije, Evropski parlament je pozvao da se osnovne javne usluge, kao što su audiovizuelne usluge isključe iz liberalizacije po pregovorima o Opštem sporazumu o trgovini i uslugama (GATS). U svojoj rezoluciji od 27. aprila 2006. godine⁶, Evropski parlament je podržao Konvenciju UNESCO-a o zaštiti i promovisanju raznovrsnosti kulturnih izražaja, koja naročito navodi da „kulturne aktivnosti, dobra i usluge imaju i kulturnu i ekonomsku prirodu, jer prenose identitete, vrijednosti i značenja, pa se stoga ne smiju posmatrati kao da imaju isključivo komercijalnu prirodu“. Odlukom Savjeta 2006/515/EC od 18. maja 2006. godine o zaključivanju Konvencije o zaštiti i promociji raznovrsnosti kulturnih izražaja⁷ odobrena je UNESCO-va konvenciju u ime Zajednice. Konvencija je stupila na snagu 18. marta 2007. godine. Ova direktiva poštuje načela te Konvencije.
- (8) Presudno je da države članice osiguraju sprječavanje bilo kakvih postupanja koja bi se mogla pokazati štetnima po slobodu kretanja televizijskih programa i trgovinu istima ili koja bi mogla promoivisati stvaranje dominantnih pozicija što bi dovelo do

¹ Stav Evropskog parlamenta od 20. oktobra 2009. godine (još nije objavljen u Službenom listu) i Odluka Savjeta od 15. februara 2010. godine.

² SL L 298, 17.10.1989, str. 23. Izvorni naziv tog akta bio je „Direktiva Savjeta 89/552/EEZ od 3. oktobra 1989. godine o usklađivanju određenih odredbi predviđenih zakonima, propisima ili upravnim aktima u državama članicama vezano za sprovođenje aktivnosti televizijskog emitovanja“

³ Pogledati Anks I, dio A.

⁴ SL C 285 E, 22.11.2006., str. 126.

⁵ SL C 293 E, 2.12.2006., str. 155.

⁶ SL C 296 E, 6.12.2006., str. 104.

⁷ SL L 201, 25.7.2006., str. 15.

ograničavanja pluralizma i slobode informacija emitovanih putem televizije i informativnog sektora u cjelini.

- (9) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje postojeće ni buduće akte Unije za usklađivanje, posebno kako bi se zadovoljili obavezni zahtjevi u odnosu na zaštitu potrošača i pravilnost komercijalnih transakcija i konkurencije.
- (10) Tradicionalne audiovizuelne medijske usluge, kao što je televizija, i nove audiovizuelne medijske usluge na zahtjev nude značajne mogućnosti zapošljavanja u Uniji, naročito u malim i srednjim preduzećima, te podstiču privredni rast i ulaganja. Imajući u vidu važnost jednakih uslova za sve i istinskog evropskog tržišta za audiovizuelne medijske usluge, osnovna načela unutrašnjeg tržišta, kao što su slobodna konkurencija i jednak tretman, treba da se poštuju kako bi se osigurala transparentnost i predvidivost tržišta za audiovizuelne medijske usluge i ostvario nizak nivo prepreka za ulazak na tržište.
- (11) Kako bi se izbjeglo narušavanje konkurencije, neophodno je unaprijediti pravnu sigurnost, pomoći u kompletiranju unutrašnjeg tržišta i olakšati nastanak jedinstvenog informativnog prostora tako da se najmanje osnovni nivo usklađenih pravila primjenjuje na sve audiovizuelne medijske usluge, kako na televizijsko emitovanje (odnosno linearne audiovizuelne medijske usluge), tako i na audiovizuelne medijske usluge na zahtjev (odnosno nelinearne audiovizuelne medijske usluge).
- (12) Komisija je 15. decembra 2003. godine donijela Saopštenje o budućnosti evropske regulatorne audiovizuelne politike u kom je naglasila da regulatorna politika u tom sektoru mora da zaštiti određene javne interese, kao što su kulturna raznolikost, pravo na informacije, medijski pluralizam, zaštita maloljetnika i zaštita potrošača, te da povećava nivo javne svijesti i medijske pismenosti, sada i u budućnosti.
- (13) Rezolucija Savjeta i predstavnika Vlada država članica koji su se sastali u okviru Savjeta 25. januara 1999. godine vezano za javne radiodifuzne servise⁸, ponovo je potvrdila da je za ostvarenje misije javnih emitera potrebno da oni nastave da koristi

mogućnosti koje pruža tehnološki napredak. Istovremeno postojanje privatnih i javnih pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga je karakteristika po kojoj se razlikuje evropsko audiovizuelno medijsko tržište.

- (14) Komisija je usvojila inicijativu 'i2010: evropsko informaciono društvo' kako bi podstakla rast i otvaranje radnih mjesta iu informacionom društvu i medijskim industrijama. To je sveobuhvatna strategija osmišljena da podstakne proizvodnju evropskih sadržaja, razvoj digitalne ekonomije i poimanje informaciono-komunikacionih tehnologija, u kontekstu konvergencije usluga informacionog društva i medijskih usluga, mreža i uređaja, modernizacijom i angažovanjem svih instrumenata politika EU: regulatornih instrumenata, istraživanja i partnerstava sa industrijom. Komisija se posvetila stvaranju dosljednog okvira na unutrašnjem tržištu za usluge informacionog društva i medijske usluge putem modernizacije zakonskog okvira za audiovizuelne usluge. Cilj inicijative i2010 u načelu će se postići kad se industrijama omogući rast uz samo nužne propise, kao i kad se malim tek pokrenutim preduzećima koja su stvaraoci bogatstva i radnih mjesta u budućnosti, omogući da se razvijaju, stvaraju inovacije i omoguće zaposlenje na slobodnom tržištu.
- (15) Evropski parlament je 4. septembra 2003.⁹, 22. aprila 2004.¹⁰ i 6. septembra 2005. godine¹¹ donio rezolucije koje su načelno podržale opšti pristup osnovnih pravila za sve audiovizuelne medijske usluge i dodatna pravila za televizijsko emitovanje.
- (16) Ova direktiva unapređuje poštovanje temeljnih prava i u potpunosti je u saglasnosti sa načelima prepoznatim Poveljom Evropske unije o temeljnim pravima¹², naročito njenim članom 11. U tom smislu ova direktiva ni na koji način ne sprječava države članice da primjenjuju svoje ustavne propise vezano za slobodu štampe i slobodu izražavanja u medijima.

⁸ SL C 30, 5.2.1999., str. 1.

⁹ Rezolucija Evropskog parlamenta o Televiziji bez granica (SL C 76 E, 25.3.2004. str. 453).

¹⁰ Rezolucija Evropskog parlamenta o riziku od narušavanja, u EU i naročito u Italiji, slobode izražavanja i informisanja (član 11(2) Povelje o temeljnim ljudskim pravima) (SL C 104 E, 30.4.2004., str. 1026).

¹¹ Rezolucija Evropskog parlamenta o primjeni članova 4 i 5 Direktive 89/552/EEC (Televizija bez granica), kako je izmijenjena i dopunjena Direktivom 97/36/EC, za period 2001-2002. (SL C 193 E, 17.8.2006., str. 117).

¹² SL C 364, 18.12.2000., str. 1.

(17) Ova direktiva ne utiče na obaveze država članica koje proizilaze iz primjene Direktive 98/34/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. juna 1998. godine kojom se utvrđuje postupak obezbjeđivanja informacija u oblasti tehničkih standarda i propisa i pravila o uslugama informacionog društva¹³. Shodno tome, nacrt nacionalnih mjera primjenjivih na audiovizuelne medijske usluge na zahtjev koje su strožije ili detaljnije prirode od onih koje se zahtijevaju da se samo transponuje Direktiva 2007/65/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2007. godine kojom se mijenja i dopunjava Direktiva Savjeta 89/552/EEZ o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim aktima u državama članicama u pogledu obavljanja djelatnosti televizijskog emitovanja¹⁴, treba da podliježe proceduralnim obavezama ustanovljenim u skladu s članom 8 Direktive 98/34/EZ.

(18) Direktiva 2002/21/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 7. marta 2002. godine o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge (Okvirna direktiva)¹⁵ u skladu sa svojim članom 1 stav 3, ne dovodi u pitanje mjere koje se preduzimaju na nivou Unije ni na nacionalnom nivou za ostvarenje ciljeva od opšteg interesa, naročito u vezi sa propisima u pogledu sadržaja i audiovizuelnom politikom.

(19) Ova Direktiva ne utiče na odgovornost država članica i njihovih nadležnih organa vezano za organizaciju, uključujući i sisteme licenciranja, upravna odobrenja ili oporezivanje, zatim za finansiranje i sadržaj programa. Prema tome, nezavisnost kulturnog razvoja u državama članicama i očuvanje kulturne raznolikosti u Uniji ostaju nenarušeni.

(20) Nijedna odredba ove direktive ne zahtijeva od država članica niti ih potiče da uvedu nove sisteme licenciranja niti upravnog odobrenja ni za jednu vrstu audiovizuelnih medijskih usluga.

(21) Za svrhe ove direktive, definicija audiovizuelne medijske usluge pokriva samo

audiovizuelne medijske usluge, bilo da se radi o televizijskom emitovanju ili uslugama na zahtjev, dakle usluge masovnih medija, odnosno koje su namijenjene za prijem i koje mogu imati jasan uticaj na značajan dio opšte javnosti. Njeno područje primjene treba da bude ograničeno na usluge kako su definisane Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i stoga treba da obuhvati svaki oblik privredne djelatnosti uključujući djelatnost preduzeća za pružanje javnih usluga, ali ne smije obuhvatati djelatnosti koje nisu prvenstveno privredne i koje nisu konkurencija televizijskom emitovanju, kao što su privatne internetske stranice i usluge koje se sastoje od pružanja ili distribucije audiovizuelnog sadržaja koji su proizveli privatni korisnici u svrhu dijeljenja i razmjene unutar interesnih zajednica.

(22) Za svrhe ove direktive, definicija audiovizuelne medijske usluge treba da obuhvati masovne medije u njihovoj funkciji informisanja, zabave i obrazovanja opšte javnosti i treba da uključi audiovizuelnu komercijalnu komunikaciju, ali treba da isključi svaki oblik privatne prepiske kao što je elektronska pošta poslata ograničenom broju primalaca. Ta definicija treba da isključi sve usluge čija glavna svrha nije obezbjeđivanje programa, odnosno kod kojih je svaki audiovizuelni sadržaj više slučajaj proizvod, a ne glavna svrha te usluge. Primjeri uključuju internet stranice koje sadrže audiovizuelne elemente samo kao dodatak, kao što su animirani grafički elementi, kratki reklamni spotovi ili informacije vezane za proizvod ili neaudiovizuelnu uslugu. Iz tih razloga, igre na sreću koje uključuju ulog koji predstavlja novčani iznos, uključujući lutrije, kladionice i druge oblike kockarskih usluga, kao i internetske igre i pretraživači, ali ne emisije posvećene kockanju ili igrama na sreću, takođe treba izuzeti iz područja primjene ove direktive.

(23) Za svrhe ove direktive, pojam „audiovizuelno“ treba da se odnosi na pokretne slike sa ili bez zvuka, uključujući i nijeme filmove, ali ne i zvučni prenos ni radijske usluge. Dok je glavna svrha audiovizuelne medijske usluge obezbijediti programe, definicija takve usluge takođe treba da obuhvati sadržaj zasnovan na tekstu koji prati programe, kao što su usluge titlovanja i elektronski programski vodiči. Samostalne usluge zasnovane na tekstu ne spadaju u predmet ove direktive, što ne bi trebalo da utiče na slobodu država članica da regulišu takve usluge na

¹³ SL L 204, 21.7.1998., str. 37.

¹⁴ SL L 332, 18.12.2007., str. 27.

¹⁵ SL L 108, 24.4.2002., str. 33.

nacionalnon nivou u skladu s Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije.

- (24) Karakteristično je za audiovizuelne medijske usluge na zahtjev da su „slične televiziji“, odnosno da su u konkurenciji za istu publiku kao televizijske emisije, a priroda i način pristupa usluzi razumski navodi korisnika da očekuje regulatornu zaštitu u okviru ove direktive. U tom smislu, a kako bi se spriječile neusklađenosti vezano za slobodno kretanje i konkurenciju, pojam „programa“ treba tumačiti dinamički uzimajući u obzir razvoj televizijskog emitovanja.
- (25) Pojam uređivačke odgovornosti ključan je za definiciju uloge pružaoca medijske usluge, a samim tim i za definiciju audiovizuelnih medijskih usluga. Države članice mogu dalje utvrditi aspekte definicije uređivačke odgovornosti, posebno pojam „efektivne kontrole“ prilikom donošenja mjera za sprovođenje ove direktive. Ova direktiva ne dovodi u pitanje izuzeća od odgovornosti utvrđena u Direktivi 2000/31/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. juna 2000. godine o određenim pravnim aspektima usluga informacionog društva na unutrašnjem tržištu, naročito elektronske trgovine (Direktiva o elektronskoj trgovini)¹⁶.
- (26) Za svrhe ove direktive, definicija pružaoca medijske usluge treba da izuzme fizička ili pravna lica koja samo prenose programe za koje uređivačku odgovornost snose treće strane.
- (27) Televizijsko emitovanje trenutno obuhvata, naročito, analognu i digitalnu televiziju, direktni prenos putem interneta (*live streaming*), emitovanje programa putem interneta (*webcasting*) i djelimični video na zahtjev (*near-video-on-demand*), dok je sam video na zahtjev, na primjer, audiovizuelna medijska usluga na zahtjev. Uopšteno posmatrano, za televizijsko emitovanje ili televizijske programe koji se takođe nude kao audiovizuelne medijske usluge na zahtjev od strane istog pružaoca medijskih usluga, smatra se da zahtjevi ove direktive ispunjeni zadovoljenjem zahtjeve koji su primjenjivi na televizijsko emitovanje, odnosno na linearni prenos. Međutim, kada se nude različite vrste usluga istovremeno, ali je jasno da su te usluge razdvojene, ova se direktiva primjenjuje na svaku od odnosnih usluga.

- (28) Elektronska izdanja novina i časopisa ne potpadaju pod predmet ove direktive.
- (29) Sve karakteristike audiovizuelne medijske usluge predviđene njihovom definicijom i objašnjene u preambuli pod tačkama 21 do 28 treba da budu prisutne istovremeno.
- (30) U kontekstu televizijskog emitovanja, pojam simultanog gledanja treba takođe da obuhvati djelomično simultano gledanje zbog varijacija u kratkom vremenskom kašnjenju do kojeg dolazi između prenosa i prijema emisije zbog tehničkih razloga svojstvenih procesu prenosa.
- (31) Ova direktiva treba da utvrdi širu definiciju audiovizuelne komercijalne komunikacije koja, međutim, ne treba da uključuje najave javnih službi i pozive za prikupljanje pomoći koji se emituju bez naknade.
- (32) Za potrebe ove direktive, treba definisati „evropska djela“ ne dovodeći u pitanje mogućnost država članica da utvrde detaljniju definiciju vezano za pružaoce medijskih usluga u svojoj nadležnosti, u skladu sa pravom Unije i uzimajući u obzir ciljeve ove direktive.
- (33) Načelo zemlje porijekla treba smatrati središnjim elementom ove direktive, budući da je od temeljnog značaja za stvaranje unutrašnjeg tržišta. Ovo načelo treba primjenjivati na sve audiovizuelne medijske usluge kako bi se osigurala pravna sigurnost za pružaoce medijskih usluga kao nužna osnova za nove poslovne modele i korišćenje takvih usluga. Ono je takođe od temeljnog značaja za osiguranje slobodnog protoka informacija i audiovizuelnih programa na unutrašnjem tržištu.
- (34) Kako bi se promovisala jaka, konkurentna i integrisana evropska audiovizuelna industrija, te jačao medijski pluralizam u cijeloj Uniji, samo jedna država članica treba da ima nadležnost nad jednim pružaoцем audiovizuelnih medijskih usluga, a pluralizam informacija treba da bude temeljno načelo Unije.
- (35) Predviđeno je utvrđivanje niza praktičnih kriterijuma za određivanje putem iscrpnog postupka da samo jedna država članica ima

¹⁶ SL L 178, 17.7.2000., str. 1.

nadležnost nad pružaoцем medijske usluge u vezi sa pružanjem usluga na koje se odnosi ova direktiva. Bez obzira na to, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda pravde Evropske unije i kako bi se izbjegli predmeti gdje postoji nedostatak nadležnosti, primjereno je pozvati se na kriterijum nastanjivanja u smislu članova 49 do 55 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, kao na konačni kriterijum kojim se određuje nadležnost države članice.

- (36) Zahtjev da država članica porijekla treba da provjeri da emisije ispunjavaju zahtjeve domaćeg prava kako je usklađeno ovom direktivom dovoljan je prema pravu Unije za osiguranje slobodnog kretanja emisija bez sekundarnog nadzora po istom osnovu u državama članicama primaocima. Međutim, država članica primalac može, izuzetno i pod posebnim okolnostima, privremeno obustaviti reemitovanje televizijskih emisija.
- (37) Ograničenja na slobodno pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev treba da budu moguća jedino u skladu sa uslovima i postupcima koji slijede one već utvrđene članom 3, stavovi 4, 5 i 6 Direktive 2000/31/EZ.
- (38) Tehnološki napredak, posebno vezano za digitalne satelitske programe, znači da treba prilagoditi dodatne kriterijume kako bi se osigurala postojanje odgovarajućih propisa i njihva djelotvorna primjena, te da bi se akterima dala stvarna moć nad sadržajem audiovizuelne medijske usluge.
- (39) Budući da se ova direktiva tiče usluga koje se nude široj javnosti u Uniji, treba je primijeniti samo na audiovizuelne medijske usluge koje javnost u jednoj ili više država članica može primiti posredno ili neposredno pomoću standardne korisničke opreme. Definiciju standardne korisničke opreme treba prepustiti nadležnim nacionalnim organima.
- (40) Članovi 49 do 55 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije utvrđuju temeljno pravo na slobodu nastanjivanja. Prema tome, pružaoci medijskih usluga treba u principu da imaju slobodu izbora država članica u kojima se osnivaju. Sud pravde je takođe naglasio da „Ugovor ne zabranjuje preduzeću da vrši

slobodu pružanja usluga ako ne nudi usluge u državi članici u kojoj j osnovan”¹⁷.

- (41) Države članice treba da mogu da primjenjuju detaljnija ili strožija pravila u područjima usklađenim sa ovom direktivom na pružaoce medijskih usluga pod svojom nadležnošću, osiguravajući pritom da su ta pravila dosljedna sa opštim načelima prava Unije. Kako bi se rješavale situacije kada emiter u nadležnosti jedne države članice osigurava televizijsku emisiju koja je u cjelosti ili većim dijelom usmjerena prema teritoriji druge države članice, zahtjev državama članicama da međusobnu saraduju, a u slučajevima izbjegavanja propisa, kodifikacija sudske prakse Suda pravde¹⁸, zajedno s efikasnijim postupkom, bili bi odgovarajuće rješenje koje uzima u obzir interese države članice bez dovođenja u pitanje ispravne primjene načela zemlje porijekla. Pojam pravila interesa opšte javnosti razvio je Sud pravde u svojoj sudskoj praksi u odnosu na članove 43 i 49 Ugovora o EZ (sada članovi 49 i 56 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije), a uključuje, između ostalog, pravila o zaštiti potrošača, zaštiti maloljetnika i kulturnu politiku. Država članica koje zatraži saradnju treba da osigura da su data posebna nacionalna pravila objektivno nužna, primijenjena na nediskriminatoran način i srazmjerna.
- (42) Država članica, kada od slučaja do slučaja ocjenjuje da li je emisija pružaoca medijske usluge osnovanog u drugoj državi članici u cijelosti ili većinom usmjerena prema njenoj teritoriji, može se pozvati na pokazatelje kao što su porijeklo prihoda od televizijskog oglašavanja i/ili pretplate, glavni jezik usluge ili postojanje programa ili komercijalnih komunikacija usmjerenih posebno na javnost u državi članici gdje je njen prijem.
- (43) Prema ovoj direktivi, bez obzira na primjenu načela zemlje porijekla, države članice mogu ipak preduzimati mjere koje ograničavaju slobodu kretanja televizijskog emitovanja, ali samo pod uslovima i poštujući postupak utvrđen u ovoj direktivi. Međutim, Sud pravde dosljedno ustanovljava da se svako

¹⁷ Predmet C-56/96 *VT4 Ltd protiv Vlaamse Gemeenschap* [1997] ECR I-3143, stav 22; Case C-212/97 *Centros protiv Erhvervs-og Selskabsstyrelsen* [1999] ECR I-1459; pogledati i: predmet C-11/95 *Komisija protiv Belgije* [1996] ECR I-4115; i predmet C-14/96 *Paul Denuit* [1997] ECR I-2785.

¹⁸ Predmet C-212/97 *Centros protiv Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, citiran gore; Predmet 33/74 *Van Binsbergen protiv Bestuur van de Bedrijfsvereniging* [1974] ECR 1299; Predmet C-23/93 *TV 10 SA protiv Commissariaat voor de Media* [1994] ECR I-4795, stav 21.

ograničavanje slobode pružanja usluga, kao i što je slučaj sa svakim odstupanjem od nekog temeljnog načela Ugovora, mora tumačiti restriktivno¹⁹.

- (44) U svom Saopštenju Evropskom parlamentu i Savjetu o boljim propisima za rast i radna mjesta u Evropskoj uniji, Komisija je naglasila da je potrebna detaljna analiza odgovarajućeg regulatornog pristupa, naročito kako bi se utvrdilo da li je zakonodavstvo primjereno za odnosni sektor i problem, ili treba razmotriti alternative kao što su koregulacija ili samoregulacija. Nadalje, iskustvo je pokazalo da i instrumenti koregulacije i samoregulacije, primijenjeni u skladu s različitim pravnim tradicijama država članica, mogu da imaju važnu ulogu u osiguranju visokog nivoa zaštite potrošača. Mjere usmjerene na postizanje ciljeva od javnog interesa u sektoru novih audiovizuelnih medijskih usluga su djelotvornije ako se preduzimaju uz aktivnu podršku samih pružalaca usluga. Stoga samoregulacija predstavlja vrstu dobrovoljne inicijative koja omogućava privrednim operatorima, socijalnim partnerima, nevladinim organizacijama ili udruženjima da donesu zajedničke smjernice međusobno i za sebe same.

Države članice treba da, u skladu sa svojim različitim pravnim tradicijama, prepoznaju ulogu koju može imati djelotvorna samoregulacija kao dodatak postojećim zakonskim i sudskim i/ili upravnim mehanizmima i njen koristan doprinos postizanju ciljeva ove direktive. Međutim, iako samoregulacija može biti nadopunjujući metod primjene pojedinih odredbi ove direktive, ona ne predstavlja zamjenu za obaveze nacionalnog zakonodavca. Koregulacija daje, u svom najmanjem obliku, pravnu vezu između samoregulacije i nacionalnog zakonodavca u skladu sa pravnim tradicijama država članica. Koregulacija treba da dopusti mogućnost državne intervencije u slučaju kada njeni ciljevi nisu postignuti. Ne dovodeći u pitanje formalne obaveze država članica vezano za transpoziciju, ova direktiva podstiče upotrebu zajedničke regulacije i samoregulacije. To niti obavezuje države članice da uspostave režime koregulacije i/ili samoregulacije niti da prekinu ni ugroze postojeće inicijative za koregulaciju ili samoregulaciju koje već

postoje u državama članicama i koje su djelotvorne.

- (45) Zbog posebne prirode audiovizuelnih medijskih usluga, a naročito zbog uticaja koji te usluge imaju na način na koji ljudi oblikuju svoje stavove, nužno je da korisnici tačno znaju ko je odgovoran za sadržaj tih usluga. Stoga je važno da države članice osiguraju da korisnici u svakom momentu imaju jednostavan i neposredan pristup informacijama o pružaocu medijske usluge. Na svakoj je državi članici da sama odluči o praktičnim detaljima kako može postići taj cilj ne dovodeći u pitanje bilo koje druge relevantne odredbe prava Unije.
- (46) Pravo osoba s invaliditetom i starijih osoba da učestvuju i budu uključeni u društveni i kulturni život Unije neraskidivo je povezano sa pružanjem dostupnih audiovizuelnih medijskih usluga. Sredstva za postizanje dostupnosti uključuju, ali nisu ograničena na, znakovni jezik, titlovanje, zvučni opis i lako razumljiv meni za pretraživanje.
- (47) „Medijska pismenost“ odnosi se na vještine, znanje i razumijevanje koji omogućavaju potrošačima da medije koriste djelotvorno i sigurno. Medijski pismeni ljudi sposobni su da prave izbore na osnovu dobre informisanosti, da razumiju prirodu sadržaja i usluga i koriste cijeli niz mogućnosti koje nude nove komunikacijske tehnologije. Sposobniji su da zaštite sebe i svoje porodice od štetnih ili uvredljivih materijala. Stoga treba promovisati razvoj medijske pismenosti u svim segmentima društva i pomno pratiti njen napredak. Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. decembra 2006. godine o zaštiti maloljetnika i ljudskog dostojanstva i o pravu na odgovor u vezi sa konkurentnošću evropske audiovizuelne i industrije *online* informativnih usluga²⁰ već sadrži niz mogućih mjera za promovisanje medijske pismenosti, kao što su, recimo, stalno usavršavanje nastavnika i instruktora, posebno obučavanje putem interneta usmjereno na djecu od rane dobi, uključujući podučavanje koje je otvoreno i za roditelje, ili organizaciju nacionalnih kampanja namijenjenih građanima, uključujući sve komunikacijske medije, za pružanje informacija o odgovornoj upotrebi interneta.

¹⁹ Predmet C-355/98 *Komisija protiv Belgije* [2000] ECR I-1221, stav 28; Predmet C-348/96 *Calfa* [1999] ECR I-11, stav 23.

²⁰ SL L 378, 27.12.2006., str. 72.

- (48) Emiteri mogu steći prava na televizijsko emitovanje događaja od velikog interesa za javnost kao isključivo pravo. Međutim, bitno je promovirati pluralizam kroz raznolikost proizvodnje i programiranja vijesti u čitavoj Uniji i poštovati načela prepoznata članom 11 Povelje o temeljnim pravima Evropske unije.
- (49) Od temeljne je važnosti da države članice mogu preduzimati mjere da zaštite pravo na informacije i da osiguraju pristup šire publike televizijskom izvještavanju o nacionalnim ili nenacionalnim događajima od velike važnosti za društvo, kao što su Olimpijske igre, Svjetski fudbalski kup i Evropsko fudbalsko prvenstvo. U tom smislu, države članice zadržavaju pravo preduzimanja mjera usklađenih sa pravom Unije koje imaju za cilj regulisanje vršenja isključivih prava na emitovanje takvih događaja od strane emitera pod njihovom nadležnošću.
- (50) Nephodno je postići dogovore u okviru Unije kako bi se izbjegla moguća pravna nesigurnost i narušavanje tržišta, te da se uskladi slobodno kretanje televizijskih usluga sa potrebom da se spriječi mogućnost izbjegavanja nacionalnih mjera koje štite legitimni opšti interes.
- (51) Naročito je primjereno utvrditi odredbe koje se tiču vršenja od strane emitera isključivih prava na emitovanje koja su možda kupili za događaje koji se smatraju događajima od posebnog značaja za društvo u drugoj državi članici koja nije ona koja ima nadležnost nad emiterom. Kako bi se izbjegle spekulativne kupovine prava sa namjerom izbjegavanja nacionalnih mjera, potrebno je primijeniti te odredbe na ugovore sklopljene nakon objave Direktive 97/36/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta²¹ i na odnosna događanja koja se održavaju nakon dana početka sprovođenja. Kada se Ugovori koji prethode toj direktivi obnove, oni se smatraju novim ugovorima.
- (52) Događaji od posebnog značaja za društvo, za potrebe ove Direktive, ispunjavaju određene kriterijume, odnosno to su izuzetni događaji od interesa za opštu javnost u Uniji ili u datoj državi članici ili u važnom sastavnom dijelu date države članice i organizuju su unaprijed od strane organizatora događaja koji je zakonski ovlašten da prodaje prava koja se odnose na ta događaje.
- (53) U ovoj direktivi, „televizija slobodnog pristupa“ znači emitovanje putem kanala, javnog ili komercijalnog, programa koji su dostupni javnosti bez naknade povrh postojećih načina plaćanja televizijskog emitovanja koja već prevladavaju u svakoj državi članici (kao što je naknada za dozvolu i/ili pretplata osnovnog nivoa za kablovsku mrežu).
- (54) Države članice imaju slobodu da preduzimaju bilo koje mjere koje smatraju primjerenima u pogledu audiovizuelnih medijskih usluga koje dolaze iz trećih zemalja i koje ne zadovoljavaju uslove utvrđene članom 2, pod uslovom da poštuju pravo Unije i međunarodne obaveze Unije.
- (55) Kako bi se zaštitila temeljna sloboda primanja informacija i osiguralo da interesi gledalaca u Uniji budu u potpunosti i odgovarajuće zaštićeni, oni koji ostvaruju isključiva prava na televizijsko emitovanje događaja od velikog interesa za javnost treba da odobre drugim emiterima pravo da koriste kratke izvode za opšte informativne programe pod pravičnim, razumnim i nediskriminatornim uslovima uzimajući u obzir isključiva prava. Te bi uslove trebalo pravovremeno saopštiti prije održavanja događaja od velikog interesa za javnost kako bi se osiguralo dovoljno vremena ostalima da ostvare to pravo. Emiteru se treba omogućiti da ostvari to pravo preko posrednika koji izričito djeluje u njegovo ime pojedinačno za svaki događaj. Takvi se kratki izvodi mogu koristiti za emitovanja u cijeloj Evropskoj uniji na svim kanalima uključujući i posebne sportske kanale i ne prelaze 90 sekundi. Pravo pristupa kratkim izvodima primjenjuje se na prekograničnoj osnovi samo gdje je to potrebno. Stoga emiter prvo treba da zatraži pristup od emitera osnovanog u istoj državi članici koji ima isključiva prava na događaj od velikog interesa za javnost.

Pojam opštih informativnih programa ne pokriva umetanje kratkih izvoda u programe zabavnog karaktera. Načelo zemlje porijekla primjenjuje se i na pristup i prenos kratkih izvoda. U prekograničnom slučaju, to znači da treba sekvencijalno primjenjivati različito zakonodavstvo. Prvo, za pristup kratkim izvodima primjenjuje se pravo države članice u kojoj je osnovan emiter koji osigurava početni signal (tj. osigurava pristup). To je obično država članica u kojoj se dotični događaj održava. Kada država članica uspostavi ekvivalentan sistem pristupa

²¹ OJ L 202, 30.7.1997, p. 60.

odnosnom događaju, u svakom slučaju primjenjuje se pravo te države članice. Drugo, na prenos kratkih izvoda primjenjuje se pravo države članice u kojoj je osnovan emiter koji prenosi kratke izvode.

- (56) Zahtjevi ove direktive o pristupu događajima od velikog interesa za javnost u svrhu kratkih informativnih priloga ne dovode u pitanje Direktivu 2001/29/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. maja 2001. godine o usklađivanju određenih aspekata autorskih i srodnih prava u informacionom društvu²² i odnosnih međunarodnih konvencija u području autorskih prava i srodnih prava. Države članice treba da omoguće pristup događajima od velikog interesa za javnost davanjem pristupa signalu emitera u smislu ove direktive. Međutim, one mogu odabrati druge jednake načine u smislu ove direktive. Ti načini uključuju, između ostalog, dodjelu pristupa mjestu održavanja tih događaja prije dodjele pristupa signalu. Emitere ne treba sprječavati da zaključuju iscrpnije ugovore.
- (57) Treba osigurati da praksa pružalaca medijskih usluga da svoje direktno televizijsko emitovanje informativnih programa obezbjeđuju i na zahtjev, bude moguća i kasnije nakon prenosa uživo, bez prilagođavanja pojedinačnih programa izostavljanjem kratkih izvoda. Ova je mogućnost ograničena na ponudu na zahtjev istovjetnog televizijski emitovanog programa od strane istog pružaoca medijske usluge, kako se ne bi mogla iskoristiti za stvaranje novih poslovnih modela na zahtjev zasnovanih na kratkim izvodima.
- (58) Audiovizuelne medijske usluge na zahtjev različite su od televizijskog emitovanja s obzirom na izbor i kontrolu koje korisnik može da sprovodi i s obzirom na uticaj koji te usluge imaju na društvo²³. To opravdava uvođenje blažih propisa za audiovizuelne medijske usluge na zahtjev, koji treba da poštuju samo osnovna pravila određena ovom direktivom.
- (59) Dostupnost štetnog sadržaja u audiovizuelnim medijskim uslugama nastavlja zaokupljati pažnju zakonodavaca, medijske industrije i roditelja. Pojavljivaće se i novi izazovi, posebno u vezi sa novim platformama i novim proizvodima. Stoga su neophodna pravila za

²² SI L 167, 22.6.2001., str. 10.

²³ Predmet C-89/04 *Mediakabel BV protiv Commissariaat voor de Media* [2005] ECR I-4891.

zaštitu fizičkog, mentalnog i moralnog razvoja maloljetnika, kao i ljudskog dostojanstva u svim audiovizuelnim medijskim uslugama, uključujući i komercijalne audiovizuelne komunikacije.

- (60) Mjere uvedene za zaštitu fizičkog, mentalnog i moralnog razvoja maloljetnika i ljudskog dostojanstva treba da budu pažljivo dovedene u ravnotežu sa temeljnim pravom na slobodu izražavanja kako je predviđeno Poveljom o temeljnim pravima Evropske unije. Cilj tih mjera, recimo upotreba ličnog identifikacionog broja (PIN kodovi), sistema za filtriranje ili označavanje, stoga je da se osigura odgovarajući nivo zaštite fizičkog, mentalnog i moralnog razvoja maloljetnika i ljudskog dostojanstva, posebno u vezi sa audiovizuelnim medijskim uslugama na zahtjev. Preporuka o zaštiti maloljetnika i ljudskog dostojanstva i o pravu na odgovor već je priznala važnost sistema za filtriranje i označavanja i uključila je niz mogućih mjera u korist maloljetnika, kao što su sistematsko dostavljanje korisnicima djelotvornog sistema za filtriranje, koji se može ažurirati i jednostavan je za korišćenje kada se korisnici pretplate kod pružaoca pristupa ili opremanje pristupa uslugama koje su posebno namijenjene djeci automatskim sistemima za filtriranje.
- (61) Pružaoci medijske usluge u nadležnosti država članica u svakom slučaju podliježu zabrani prosljeđivanja dječije pornografije u skladu sa odredbama Okvirne odluke Savjeta 2004/68/PUP od 22. decembra 2003. godine o suzbijanju seksualnog iskorišćavanja djece i dječije pornografije²⁴.
- (62) Nijedna od odredbi ove direktive koje se tiču zaštite fizičkog, mentalnog i moralnog razvoja maloljetnika i ljudskog dostojanstva nužno ne zahtijeva da se mjere koje se preduzimaju za zaštitu tih interesa sprovode uz prethodnu provjeru audiovizuelnih medijskih usluga od strane javnih tijela.
- (63) Potrebna je koordinacija da bi se osobama i industrijama koje proizvode programe sa kulturnom namjenom olakšalo da preduzimaju i bave se svojim djelatnostima.
- (64) Minimalni zahtjevi u odnosu na sve javne ili privatne televizijske emisije Unije za

²⁴ SI L 13, 20.1.2004, str. 44.

- evropske audiovizuelne produkcije predstavljaju način promovisanja produkcije, nezavisne produkcije i distribucije u prethodno pomenutim industrijama i nadopunjuju ostale instrumente koji su već ili će biti predloženi kako bi išli u prilog istom cilju.
- (65) Stoga je potrebno promovisati tržišta dovoljno velika za televizijske produkcije u državama članicama da se povrate potrebna ulaganja ne samo uspostavljanjem opštih pravila za otvaranje nacionalnih tržišta, već i predviđajući za evropske produkcije, kada je to praktično izvodljivo i na odgovarajući način, većinski udio u televizijskom prenosu svih država članica. Kako bi se omogućio nadzor nad primjenom tih pravila i praćenje ciljeva, države članice treba da Komisiji dostave izvještaj o primjeni udjela rezervisanih za evropska djela i nezavisne produkcije u ovoj direktivi. Pri izračunavanju takvih udjela treba uzeti u obzir posebnu situaciju Grčke i Portugala. Komisija treba da obavijesti ostale države članice o tim izvještajima kojima je priloženo, kada je to primjereno, mišljenje koje posebno uzima u obzir napredak postignut u odnosu na prethodne godine, udio premijernih emitovanja u programu, posebne okolnosti novih televizijskih emitera i posebnu situaciju zemalja sa niskim kapacitetom audiovizuelne produkcije ili ograničenim jezičkim područjem.
- (66) Važno je tražiti odgovarajuće instrumente i postupke u skladu sa pravom Unije kako bi se promovisalo sprovođenje ciljeva ove direktive sa ciljem donošenja odgovarajućih mjera za promovisanje djelatnosti i razvoja evropske audiovizuelne produkcije i distribucije, naročito u zemljama s niskim produkcijskim kapacitetom ili ograničenim jezičkim područjem.
- (67) Učešće evropskih djela mora se postići uzimajući u obzir ekonomske realnosti. Stoga je potreban napredan sistem za postizanje ovog cilja.
- (68) Posvećenost, gdje je to primjenljivo, određenom učešću emisija nezavisne produkcije, stvorenih od strane producenata koji su nezavisni od televizijskih emitera, podstaci će nove izvore televizijske produkcije, posebno stvaranje malih i srednjih preduzeća. To će otvoriti nove mogućnosti i marketinške kanale za stvaralačke talente, za kulturna zvanja i zaposlene na području kulture.
- (69) Audiovizuelne medijske usluge na zahtjev imaju mogućnost da djelomično zamijene televizijsko emitovanje. Shodno tome, one treba da, gdje je to praktično izvodljivo, promovišu proizvodnju i distribuciju evropskih djela i tako aktivno doprinose promovisanju kulturne raznolikosti. Takva podrška evropskim djelima može, na primjer, da ima oblik finansijskih doprinosa takvih usluga za proizvodnju i sticanje prava na evropska djela, minimalno učešće evropskih djela u katalogima za video-na-zahtjev uslugu, ili privlačno predstavljanje evropskih djela u elektronskim katalogima programa. Važno je redovno preispitivati primjenu odredbi koje se odnose na promovisanje evropskih djela putem audiovizuelnih medijskih usluga. U okviru izvještaja predviđenih ovom direktivom, države članice takođe posebno treba da uzmu u obzir naročito finansijski doprinos tih usluga za proizvodnju i sticanje prava na evropska djela, učešće evropskih djela u katalogu audiovizuelnih medijskih usluga, i u stvarnoj potrošnji evropskih djela koja nude takve usluge.
- (70) Prilikom sprovođenja člana 16, države članice treba da podstiču emitere da uključe odgovarajući dio koprodukcijskih evropskih djela ili evropskih djela koja nisu domaćeg porijekla.
- (71) Prilikom definisanja „producenata koji su nezavisni od emitera” kako je to navedeno u članu 17, države članice posebno treba da na odgovarajući način uzmu u obzir kriterijume kao što je vlasništvo produkcijske kuće, količina programa koji se obezbjeđuju istom emiteru i vlasništvo nad sekundarnim pravima.
- (72) Kanali koji u cjelosti emituju na jeziku koji nije jezik država članica nisu obuhvaćeni članovima 16 i 17 ove direktive. Međutim, kada takav jezik ili jezici zauzimaju značajan dio, ali ne i cjelokupno vrijeme emitovanja na tom kanalu, članovi 16 i 17 se ne primjenjuju na taj dio vremena emitovanja.
- (73) Nacionalni planovi za podršku razvoju evropske produkcije mogu se primijeniti ako poštuju pravo Unije.

- (74) Cilj pružanja podrške audiovizuelnoj produkciji u Evropi može se slijediti u državama članicama u okviru organizacije njihovih audiovizuelnih medijskih usluga, između ostalog kroz definiciju misije od javnog interesa za pojedine pružaoce medijskih usluga, uključujući i obavezu da se značajno doprinese ulaganju u evropsku produkciju.
- (75) Treba podstaći pružaoce medijskih usluga, stvaraocima programa, producentima, autorima i druge stručnjake da razrađuju detaljnije ideje i strategije sa ciljem razvoja evropskih audiovizuelnih igranih filmova namijenjenih za međunarodnu publiku.
- (76) Važno je osigurati da se kinematografska djela emituju u rokovima dogovorenim između nosilaca prava i pružalaca medijskih usluga.
- (77) Pitanje posebnih vremenskih skala za svaku vrstu prikazivanja kinematografskih djela prvenstveno je pitanje koje treba riješiti putem dogovora između zainteresovanih strana ili odnosnih stručnjaka.
- (78) Kako bi se omogućila aktivna politika u prilog nekom određenom jeziku, države članice su slobodne da odrede detaljnija ili strožija pravila naročito na osnovu jezičkog kriterijuma, dokle god su ta pravila u skladu sa pravom Unije, a naročito da nisu primjenjiva na reemitovanje emisija porijeklom iz drugih država članica.
- (79) Dostupnost audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev povećava mogućnost izbora za potrošače. Stoga se čini da detaljna pravila koja uređuju komercijalnu audiovizuelnu komunikaciju za audiovizuelne medijske usluge na zahtjev nisu ni opravdana niti imaju smisla s tehničkog stanovišta. Ipak, sva komercijalna audiovizuelna komunikacija treba da poštuje ne samo pravila identifikacije, već i osnovni nivo kvalitativnih pravila kako bi se zadovoljili jasni ciljevi javnih politika.
- (80) Kako je prepoznala Komisija u svom saopštenju o tumačenju određenih aspekata odredaba o televizijskom oglašavanju u Direktivi „Televizija bez granica“²⁵, razvoj novih tehnika oglašavanja i marketinških inovacija stvorio je nove efektivne mogućnosti za audiovizuelne komercijalne komunikacije u tradicionalnim radiodifuznim uslugama, koje im potencijalno jačaju konkurentnost pod podjednakim uslovima sa inovacijama na zahtjev.
- (81) Komercijalni i tehnološki napredak omogućava korisnicima povećan izbor audiovizuelnih medijskih usluga kao i odgovornost u njihovoj upotrebi. Kako bi ostali srazmjerni ciljevima od opšteg interesa, propisi treba da osiguravaju određeni stepen prilagodljivosti u vezi sa televizijskim emitovanjem. Načelo odvajanja treba ograničiti na televizijsko oglašavanje i telesoping, a plasman proizvoda treba dozvoliti pod određenim okolnostima, osim ako država članica ne odluči drukčije. Međutim, u slučaju kad je plasman proizvoda prikriven, treba ga zabraniti. Načelo odvajanja ne sprječava upotrebu novih tehnika oglašavanja.
- (82) Osim praksi obuhvaćenih ovom direktivom, Direktiva 2005/29/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. maja 2005. godine o nepoštenim poslovnim praksama preduzetnika prema potrošaču na unutrašnjem tržištu²⁶ primjenjuje se na nepoštene komercijalne prakse, kao što su obmanjujuće i nasrtljive prakse koje se javljaju u audiovizuelnim medijskim uslugama. Uz to, budući da Direktiva 2003/33/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. maja 2003. godine o usklađivanju zakona, propisa i upravnih odredbi država članica u vezi sa oglašavanjem i sponzorisanjem duvanskih proizvoda²⁷, koja zabranjuje oglašavanje i sponzorisanje za cigarete i druge duvanske proizvode u štampanim medijima, uslugama informacionog društva i radijskom emitovanju, ne dovodi u pitanje ovu direktivu, s obzirom na posebna obilježja audiovizuelnih medijskih usluga. Član 88 stav 1 Direktive 2001/83/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. novembra 2001. godine o zakoniku Zajednice o lijekovima za ljudsku upotrebu²⁸, koji zabranjuje oglašavanje u opštoj javnosti određenih medicinskih proizvoda primjenjuje se, kako je predviđeno stavom 5 tog člana i ne dovodeći u pitanje član 21 ove direktive. Nadalje, ova direktiva ne dovodi u pitanje Regulativu (EZ) br. 1924/2006 Evropskog parlamenta i

²⁵ SL C 102, 28.4.2004., str. 2.

²⁶ SL L 149, 11.6.2005., str. 22.

²⁷ SL L 152, 20.6.2003., str. 16.

²⁸ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

Savjeta od 20. decembra 2006. godine o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani²⁹.

- (83) Kako bi se osiguralo da su interesi potrošača kao televizijskih gledalaca u potpunosti i ispravno zaštićeni, izuzetno je važno da televizijsko oglašavanje podliježe određenom broju minimalnih pravila i standarda i da države članice zadrže pravo na određivanje detaljnijih ili strožijih pravila i u pojedinim okolnostima da utvrđuju različite uslove za emitere u svojoj nadležnosti.
- (84) Države članice, uz dužno poštovanje prava Unije i u odnosu na emisije namijenjene samo za nacionalnu teritoriju koje nemaju prijem, posredan ili neposredan, u jednoj ili više država članica, treba da budu u stanju da utvrđuju različite uslove za umetanje reklama i različite granice za obim oglašavanja kako bi se olakšala ta konkretna emitovanja.
- (85) S obzirom na povećane mogućnosti za gledaoce da izbjegavaju oglašavanje korišćenjem novih tehnologija kao što su digitalni personalni videorikorderi i povećani izbor kanala, detaljni propis o ubacivanju oglašavanja putem kratkih TV reklama s ciljem zaštite gledalaca nije opravdan. Iako ne treba povećati količinu prihvatljivog oglašavanja po satu, ova direktiva treba da omogući fleksibilnost emiterima u vezi sa ubacivanjem reklama tamo gdje to ne dovodi u pitanje cjelovitost programa.
- (86) Ova je Direktiva namijenjena zaštiti posebne prirode evropske televizije, gdje se oglašavanje po mogućnosti ubacuje između programa, te stoga ograničava moguće prekide kinematografskih djela i filmova snimljenih za televiziju, kao i prekide nekih vrsta programa kojima je potrebna posebna zaštita.
- (87) Treba utvrditi ograničenje od 20% kratkih TV reklama za oglašavanje i kratkih TV reklama za telešoping po satu, koje se primjenjuje i u „udarnom terminu“. Pojam kratke TV reklame za oglašavanje smatra se televizijskim oglašavanjem u smislu člana 1 stava 1 tačke (i) s trajanjem od najviše 12 minuta.
- (88) Neophodno je zabraniti svu komercijalnu audiovizuelnu komunikaciju koja promovise

cigarete i druge duvanske proizvode uključujući posredne oblike komercijalne audiovizuelne komunikacije koji, iako direktno ne pominju duvanski proizvod, nastoje zaobići zabranu komercijalne audiovizuelne komunikacije za cigarete i druge duvanske proizvode koristeći nazive marki, simbole ili druge distinktivne karakteristike duvanskih proizvoda ili preduzeća čije poznate ili glavne djelatnosti uključuju proizvodnju ili prodaju takvih proizvoda.

- (89) Takođe je neophodno zabraniti svu komercijalnu audiovizuelnu komunikaciju za medicinske proizvode i medicinska liječenja koja su dostupna samo na ljekarski recept u državi članici pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge i utvrditi stroge kriterijume vezano za televizijsko reklamiranje alkoholnih proizvoda.
- (90) Prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je praksa koja je zabranjena ovom direktivom zbog svog negativnog uticaja na potrošače. Zabrana prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije ne obuhvata legitimni plasman proizvoda u okviru koji postavlja ova direktiva, gdje je gledalac odgovarajuće obaviješten o postojanju plasmana proizvoda. To se može učiniti isticanjem činjenice da se plasman proizvoda odvija u određenom programu, na primjer putem neutralnog loga.
- (91) Plasman proizvoda je realnost u kinematografskim djelima i audiovizuelnim djelima snimljenim za televiziju, no države članice različito uređuju ovu praksu. Kako bi se osigurali podjednaki uslovi za sve, a time i poboljšala konkurentnost evropske medijske industrije, potrebno je donijeti pravila za plasman proizvoda. Definicija plasmana proizvoda utvrđena ovom direktivom pokriva svaki oblik komercijalne audiovizuelne komunikacije koja se sastoji od uključenja ili upućivanja na proizvod, uslugu ili njihov zaštitni znak na način da se isti prikazuje u programu, u zamjenu za plaćanje ili sličnu naknadu. Besplatno pružanje roba ili usluga, kao što su proizvodni rekviziti ili nagrade, smatraju se plasmanom proizvoda samo ako su uključene robe ili usluge značajne vrijednosti. Plasman proizvoda podliježe istim kvalitativnim pravilima i ograničenjima koja se primjenjuju na komercijalnu audiovizuelnu komunikaciju. Odlučujući kriterijum za razlikovanje sponzorstva od plasmana proizvoda jeste činjenica da je kod plasmana proizvoda upućivanje na proizvod ugrađeno u

²⁹ SL L 404, 30.12.2006., str. 9.

radnju programa, što je razlog zašto definicija u članu 1 stav 1 tačka (m) sadrži riječ „u“. Nasuprot tome, upućivanja na sponzora mogu se prikazati tokom programa, ali nisu dio radnje programa.

- (92) Plasman proizvoda treba, u načelu, zabraniti. Međutim, odstupanja su primjerena za neke vrste programa, na osnovu pozitivne liste. Država članica treba da ima mogućnost otkazivanja tih odstupanja, u potpunosti ili djelomično, na primjer dozvoljavajući plasman proizvoda samo u programima koji nisu proizvedeni isključivo u toj državi članici.
- (93) Nadalje, treba zabraniti sponzorstvo i plasman proizvoda kada utiču na sadržaj programa na takav način da se odražavaju na odgovornost i uređivačku nezavisnost pružaoca medijskih usluga. To je slučaj sa tematskim plasmanom.
- (94) U skladu sa obavezama koje su dodijeljene državama članicama Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, one su odgovorne za djelotvorno sprovođenje ove direktive. Države članice su slobodne da izaberu odgovarajuće instrumente u skladu sa svojim pravnim tradicijama i uspostavljenim strukturama, a naročito oblik svojih nadležnih nezavisnih regulatornih tijela, kako bi mogle nepristrasno i transparentno izvršavati zadatke u sprovođenju ove direktive. Konkretnije, instrumenti koje su odabrale države članice treba da doprinose promovisanju medijskog pluralizma.
- (95) Potrebna je bliska saradnja između nadležnih regulatornih tijela država članica i Komisije kako bi se osigurala ispravna primjena ove direktive. Slično tome, bliska saradnja između država članica i između regulatornih tijela država članica posebno je važna u vezi sa uticajem koji emiteri osnovani u jednoj državi članici mogu imati na drugu državu članicu. U slučaju kad su postupci izdavanja dozvola predviđeni domaćim pravom i ako je zaineresovana više od jedne države članice, poželjno je da se kontakti između odgovarajućih tijela odvijaju prije davanja takvih dozvola. Takva saradnja obuhvata sva područja koja koordinira ova direktiva.
- (96) Potrebno je jasno naznačiti da su aktivnosti samopromocije poseban oblik oglašavanja u kojem emiter promoviše svoje sopstvene proizvode, usluge, programe ili kanale. Posebno reklamne najave koje se sastoje od

izvoda iz programa treba smatrati za programe.

- (97) Dnevno vrijeme emitovanja namijenjeno za najave datog emitera u vezi sa vlastitim programima i pomoćnim proizvodima koji iz njih direktno proizilaze ili najave javnih službi i pozivi na dobrotvorne akcije koji se prenose besplatno ne uključuju se u maksimalne vremenske iznose dnevnog emitovanja ili emitovanja po satu koji se dodjeljuju za oglašavanje i telešoping.
- (98) Kako bi se izbjeglo narušavanje konkurencije, ovo odstupanje se ograničava na najave za proizvode koji ispunjavaju dvostruki uslov da se istovremeno radi o pratećim materijalima i da se oni neposredno odnose na predmetne programe. Pojam „prateći materijali“ odnosi se na proizvode posebno namijenjene kako bi se gledalačkoj publici omogućilo da u potpunosti ima korist od tih programa ili da je s njima u interakciji.
- (99) S obzirom na razvoj telešopinga, koji je ekonomski važna djelatnost operatera kao cjelovit i izvoran plasman roba i usluga u Uniji, važno je osigurati visok nivo zaštite potrošača uvođenjem odgovarajućih standarda kojima se reguliše oblik i sadržaj takvih emisija.
- (100) Važno je da nadležni nacionalni organi, prilikom nadzora sprovođenja relevantnih odredbi, mogu razlikovati, vezano za kanale koji nisu isključivo posvećeni telešopingu, između vremena prenosa posvećenog spotovima telešopinga, reklamnim spotovima i drugim oblicima oglašavanja s jedne strane, i sa druge, vremena prenosa posvećenog telešoping prozorima. Stoga je nužno i dovoljno da svaki prozor bude jasno određen optičkim i akustičnim sredstvima barem na početku i na kraju prozora.
- (101) Ova Direktiva treba da se primjenjuje na kanale isključivo posvećene telešopingu ili samopromovisanju, bez konvencionalnih programskih elemenata kao što su vijesti, filmovi, dokumentarne emisije i drame, samo za potrebe ove direktive i ne dovodeći u pitanje uključivanje takvih kanala u područje primjene drugih instrumenata Unije.
- (102) Iako su televizijski emiteri uobičajeno obavezani da osiguraju da programi pošteno predstavljaju činjenice i događaje, ipak je

važno da podliježu posebnim obavezama u odnosu na pravo na odgovor ili ekvivalentne pravne lijekove tako da svaka osoba čiji su zakoniti interesi narušeni navodima datim tokom emitovanja televizijskog programa može djelotvorno ostvariti takvo pravo ili pravni lijek.

- (103) Pravo na odgovor je primjeren pravni lijek za televizijsko emitovanje i takođe se može primijeniti na online okruženje. Preporuka o zaštiti maloljetnika i ljudskog dostojanstva i o pravu na odgovor već sadrži odgovarajuće smjernice za sprovođenje mjera u domaćem pravu ili praksi kako bi se dovoljno osiguralo pravo na odgovor ili ekvivalentni pravni lijekovi u vezi sa *on-line* medijima.
- (104) Budući da ciljeve ove Direktive, naime stvaranje područja bez unutrašnjih granica za audiovizuelne medijske usluge koje istovremeno osigurava visok nivo zaštite ciljeva od opšteg interesa, posebno zaštitu maloljetnika i ljudskog dostojanstva, te promovise prava osoba s invaliditetom, ne mogu u dovoljnoj mjeri postići države članice te se stoga oni mogu, zbog područja primjene i efekata ove direktive, bolje ostvariti na nivou Unije, Unija može donijeti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti kako je predviđeno članom 5 Ugovora o Evropskoj uniji. U skladu sa načelom srazmjernosti, kako je predviđeno tim članom, ova direktiva ne prelazi ono što je nužno kako bi se postigli ti ciljevi.
- (105) Ova direktiva ne dovodi u pitanje obaveze država članice koje se odnose na vremenske rokove za transpoziciju u domaće pravo direktiva navedenih u Aneksu I, dio B,

DONOSE OVU DIREKTIVU:

GLAVA I

DEFINICIJE

Član 1

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „audiovizuelna medijska usluga” je:

(i) usluga kako je definisana članovima 56 i 57 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, koja je pod uređivačkom odgovornošću pružaoca medijske usluge, čija je osnovna namjena obezbjeđivanje programa za inormisanje, zabavu ili obrazovanje opšte javnosti putem elektronskih komunikacionih mreža u smislu člana 2 tačke (a) Direktive 2002/21/EZ. Takva audiovizuelna medijska usluga je televizijska emisija kako je definisana u tački (e) ovog stava ili audiovizuelna medijska usluga na zahtjev kako je definisana u tački (g) ovog stava;

(ii) komercijalna audiovizuelna komunikacija;

(b) „programski sadržaj” je niz pokretnih slika sa ili bez zvuka koji čini cjelinu unutar programske šeme ili kataloga ustanovljenog od strane pružaoca medijske usluge, a čiji su forma i sadržaj uporedivi sa formom i sadržajem televizijskog programa. Primjeri programskih sadržaja uključuju cjelovečernje filmove, sportske događaje, komedije situacija, dokumentarne filmove, dječije programe i izvorne drame;

(c) „uređivačka odgovornost” je sprovođenje djelotvorne kontrole nad izborom programa i nad njihovom organizacijom prema hronološkom rasporedu, u slučaju televizijskih emisija, ili u katalogu, u slučaju audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev. Uređivačka odgovornost nužno ne podrazumijeva bilo kakvu pravnu odgovornost po domaćem pravu za sadržaj ili za pružene usluge;

(d) „pružalac medijske usluge” je fizičko ili pravno lice koja ima uređivačku odgovornost za izbor audiovizuelnog sadržaja audiovizuelne medijske usluge i određuje način na koji se isti organizuje;

(e) „televizijsko emitovanje” ili „televizijska emisija” (tj. linearna audiovizuelna medijska usluga) je audiovizuelna medijska usluga koju pruža pružalac medijske usluge za istovremeno gledanje programa na osnovu programske šeme;

(f) „emiter” je pružalac medijske usluge televizijskih emisija;

(g) „audiovizuelna medijska usluga na zahtjev” (tj. nelinearna audiovizuelna medijska usluga) je audiovizuelna medijska usluga koju pruža pružalac medijske usluge za gledanje programa u trenutku koji bira korisnik i na njegov pojedinačni zahtjev na osnovu kataloga programa koje odabire pružalac medijske usluge;

(h) „audiovizuelna komercijalna komunikacija“ znači slike sa ili bez zvuka koje su izrađene za promovisanje, direktno ili indirektno, robe, usluga ili imidža fizičkog ili pravnog lica koje obavlja neku privrednu djelatnost. Te slike prate ili su uključene u program u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu ili u svrhu samopromovisanja. Oblici audiovizuelne komercijalne komunikacije uključuju, između ostalog, televizijsko oglašavanje, sponzorstvo, telešoping i plasman proizvoda;

(i) „televizijsko oglašavanje“ je bilo koji oblik obavještenja emitovanog bilo u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu ili emitovanog u svrhu samopromovisanja od strane javnog ili privatnog preduzeća ili fizičkog lica u vezi s trgovinom, preduzetništvom, zanatima ili strukom kako bi se promovisala ponuda robe ili usluga, uključujući nepokretnu imovinu, prava i obaveze, u zamjenu za plaćanje;

(j) „prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija“ je predstavljanje roba, usluga, naziva, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružalaca usluga u programima u obliku riječi ili slika kad pružalac medijske usluge predviđa da takvo predstavljanje služi za oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu;

(k) „sponzorstvo“ je svaka naknada plaćena od strane javnog ili privatnog preduzeća ili fizičkog lica koje se ne bavi djelatnošću pružanja audiovizuelnih medijskih usluga niti proizvodnjom audiovizuelnih radova, za finansiranje audiovizuelnih medijskih usluga ili programa sa ciljem da promoviše svoje ime, zaštitni znak, ugled, aktivnosti ili proizvode;

(l) „telešoping“ je emitovanje direktne ponude javnosti kako bi se ponudila roba ili usluge, uključujući nepokretnu imovinu, prava i obaveze, u zamjenu za plaćanje;

(m) „plasman proizvoda“ je svaki oblik audiovizuelne komercijalne komunikacije koja se sastoji od isticanja unutar programa, uključivanjem ili pominjanjem, nekog proizvoda, usluge ili njihovog trgovinskog znaka u zamjenu za plaćanje ili sličnu naknadu;

(n) „evropska djela“ su:

(i) djela nastala u državama članicama;

(ii) djela nastala u državama potpisnicama Evropske konvencije o prekograničnoj televiziji Savjeta Evrope i koja ispunjavaju uslove propisane stavom 3;

(iii) djela nastala kao koprodukcija saglasno sporazumima koji se odnose na audiovizuelni sektor zaključenim između Unije i trećih zemalja, a koja ispunjavaju uslove definisane u svakom od tih sporazuma.

2. Odredbe stava 1 tačke (n) podtačke (ii) i (iii) ovog člana odnose se samo na odnosne treće zemlje u kojima audiovizuelna djela koja potiču iz država članica nijesu predmet diskriminatornih mjera.

3. Djela iz stava 1 tačke (n) podtačaka (i) i (ii) su djela koja većinski proizvode autori i zaposleni sa prebivalištem u jednoj ili više država na koje se upućuje u ovim odredbama pod uslovom da ispunjavaju jedan od sljedećih uslova:

(i) da se izrađuju od strane jednog ili više producenata osnovanih u jednoj ili više takvih država;

(ii) da je produkcija djela pod nadzorom i stvarnom kontrolom jednog ili više producenata osnovanih u jednoj ili više navedenih država;

(iii) da je doprinos koproducenata iz navedenih država u ukupnim troškovima koprodukcije preovlađujući i da koprodukcija nije pod kontrolom jednog ili više producenata osnovanih van navedenih država.

4. Djela koja se ne smatraju evropskim radovima u smislu stava 1 tačka (n), a nastala su u okviru bilateralnih koprodukcijskih ugovora zaključenih između država članica i trećih zemalja, smatraće se evropskim djelima ukoliko koproducenti iz Unije obezbjeđuju većinski dio ukupnih troškova produkcije i ako produkcija nije pod kontrolom jednog ili više producenata osnovanih van teritorije država članica.

GLAVA II

OPŠTE ODREDBE

Član 2

1. Svaka država članica osigurava da su sve audiovizuelne medijske usluge koje se prenose putem pružalaca medijske usluge koji spada pod njenu nadležnost usklađene sa pravilima pravnog

sistema koji je primjenjiv na audiovizuelne medijske usluge koje su namijenjene za javnost u toj državi članici.

2. Za potrebe ove direktive, pružaoci medijske usluge u nadležnosti države članice su pružaoci:

(a) osnovani u toj državi članici u skladu sa stavom 3;

(b) na koje se primjenjuje stav 4.

3. Za potrebe ove direktive smatra se da je pružalac medijske usluge osnovan u jednoj od država članica u sljedećim slučajevima:

(a) pružalac medijske usluge ima svoje sjedište u toj državi članici i uređivačke odluke o audiovizuelnoj medijskoj usluzi donose se u toj državi članici;

(b) ako pružalac medijske usluge ima svoje sjedište u jednoj od država članica, ali se uređivačke odluke o audiovizuelnoj medijskoj usluzi donose u drugoj državi članici, smatra se da je pružalac osnovan u državi članici gdje je značajan dio radne snage uključen u obavljanje djelatnosti audiovizuelnih medijskih usluga. Ako značajan dio radne snage uključen u obavljanje djelatnosti audiovizuelnih medijskih usluga djeluje u svakoj od tih država članica, smatra se da je pružalac medijske usluge osnovan u državi članici u kojoj ima svoje sjedište. Ako značajan dio radne snage uključen u obavljanje djelatnosti audiovizuelnih medijskih usluga ne djeluje niti u jednoj od tih država članica, smatra se da je pružalac medijske usluge osnovan u državi članici u kojoj je započeo svoju djelatnost u skladu sa pravom te države članice, pod uslovom da zadrži stabilnu i efektivnu povezanost sa privredom te države članice;

(c) ako pružalac medijske usluge ima svoje sjedište u jednoj od država članica, ali se odluke o audiovizuelnoj medijskoj usluzi donose u trećoj zemlji, ili obrnuto, smatra se da je osnovan u odnosnoj državi članici, pod uslovom da značajan dio radne snage uključen u obavljanje djelatnosti audiovizuelnih medijskih usluga djeluje u toj državi članici.

4. Za pružaoce medijske usluge na koje se ne primjenjuje stav 3 smatra se da spadaju pod nadležnost države članice u sljedećim slučajevima:

(a) pružaoci medijske usluge koriste satelitsku zemaljsku predajnu stanicu smještenu u toj državi članici;

(b) iako pružaoci medijske usluge ne koriste satelitsku zemaljsku predajnu stanicu smještenu u toj državi članici, oni koriste satelitski kapacitet koji pripada toj državi članici.

5. Ako se ne može odrediti koja država članica ima nadležnost u skladu sa stavovima 3 i 4, nadležna država članica je ona u kojoj je pružalac medijske usluge osnovan u smislu članova 49 do 55 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

6. Ova direktiva ne primjenjuje se na audiovizuelne medijske usluge namijenjene isključivo za prijem u trećim zemljama i koje javnost ne prima direktno ili indirektno standardnom korisničkom opremom u jednoj ili više država članica.

Član 3

1. Države članice osiguravaju slobodu prijema i na svojoj teritoriji ne ograničavaju reemitovanje audiovizuelnih medijskih usluga iz drugih država članica zbog razloga koji spadaju u područja koordinirana ovom direktivom.

2. U vezi sa televizijskim emitovanjem, države članice mogu privremeno odstupiti od stava 1 ako se ispune sljedeći uslovi:

(a) televizijska emisija koja dolazi iz druge države članice očito, ozbiljno i značajno krši član 27 stav 1 ili 2 i/ili član 6;

(b) tokom prethodnih 12 mjeseci, emiter je prekršio odredbu (odredbe) navedene u tački (a) barem dva puta u prethodnim prilikama;

(c) odnosna država članica obavijestila je emitera i Komisiju u pisanom obliku o navodnim kršenjima i o mjerama koje namjerava preduzeti ako se takva kršenja ponove;

(d) konsultacije sa državom članicom koja emituje i Komisijom nisu rezultirale prijateljskim dogovorom u roku 15 dana od dana obavještenja predviđenog tačkom (c) i navodno kršenje se nastavlja.

Komisija, u roku od 2 mjeseca od notifikacije o mjerama koje je preduzela država članica, donosi odluku o tome jesu li mjere u skladu sa pravom

Unije. Ako odluči da nisu, od države članice se traži da okonča odnosne mjere po hitnom postupku.

3. Stav 2 ne dovodi u pitanje primjenu bilo kog postupka, pravnog lijeka ni sankcije za odnosna kršenja u državi članici koja ima nadležnost nad datim emiterom.

4. U vezi sa audiovizuelnim medijskim uslugama na zahtjev, države članice mogu preduzeti mjere za odstupanje od stava 1 u odnosu na određenu uslugu ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

(a) mjere su:

(i) potrebne iz jednog od sledećih razloga:

— javna politika, posebno sprječavanje, istraga, otkrivanje i gonjenje krivičnih djela, uključujući zaštitu maloljetnika i borbu protiv svakog raspirivanja mržnje na osnovu rase, pola, vjere ili nacionalnosti i kršenja ljudskog dostojanstva pojedinaca,

— zaštita javnog zdravlja,

— javna sigurnost, uključujući zaštitu nacionalne bezbjednosti i odbrane,

— zaštita potrošača, uključujući investitore;

(ii) preduzete protiv jedne audiovizuelne medijske usluge na zahtjev što dovodi u pitanje ciljeve iz tačke (i) ili predstavlja ozbiljan ili značajan rizik od dovođenja tih ciljeva u pitanje;

(iii) srazmjerne tim ciljevima;

(b) prije preduzimanja odnosnih mjera i ne dovodeći u pitanje sudske postupke, uključujući postupke za davanje pravnog mišljenja i radnje koje se sprovode u okviru krivične istrage, država članica je:

(i) zatražila od države članice pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge da preduzme mjere i taj pružalac nije preduzeo te mjere, ili su one bile neodgovarajuće;

(ii) obavijestila Komisiju i državu članicu pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge o svojoj namjeri da preduzme te mjere.

5. Države članice mogu, u hitnim slučajevima, odstupiti od uslova predviđenih stavom 4 tačkom (b).

U tom slučaju, o mjerama se obavještava Komisija i država članica pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge u najkraćem mogućem roku, navodeći razloge zbog kojih država članica smatra da postoji hitnost.

6. Ne dovodeći u pitanje mogućnost države članice da nastavi s mjerama iz stavova 4 i 5, Komisija ispituje usklađenost mjera o kojima je država članica prethodno obavijestila Komisiju sa pravom Unije u najkraćem mogućem roku. U slučaju da dođe do zaključka da su mjere neusklađene sa pravom Unije, Komisija traži od date države članice da se suzdrži od preduzimanja bilo koje predložene mjere ili da hitno ukine odnosne mjere.

Član 4

1. Države članice su slobodne da zahtijevaju od pružalaca medijskih usluga u svojoj nadležnosti usklađenost sa iscrpnijim ili strožijim pravilima u područjima koja usklađuje ova direktiva pod uslovom da su ta pravila u skladu sa pravom Unije.

2. U slučajevima kad država članica:

(a) ostvaruje svoju slobodu iz stava 1 da donosi iscrpnija ili strožija pravila od interesa za širu javnost; i

(b) procjenjuje da emiter u nadležnosti druge države članice obezbjeđuje televizijsku emisiju koja je u potpunosti ili uglavnom usmjerena prema njenoj teritoriji;

može stupiti u kontakt sa nadležnom državom članicom kako bi postigla obostrano zadovoljavajuće rješenje za sve probleme koji se pojave. Po prijemu obrazloženog zahtjeva prve države članice, nadležna država članica obavještava prvu državu članicu o rezultatima dobijenim nakon tog zahtjeva u roku od 2 mjeseca. I jedna i druga država članica mogu se obratiti odboru za kontakt osnovanom u skladu sa članom 29 da istraži taj slučaj.

3. Prva država članica može donijeti odgovarajuće mjere protiv odnosnog emitera kada ocjenjuje da:

(a) rezultati ostvareni primjenom stava 2 nisu zadovoljavajući; i

(b) je odnosni emiter osnovan u nadležnoj državi članici kako bi zaobišao strožija pravila, u područjima

koja usklađuje ova direktiva, što bi bilo primjenljivo na njega ako bi bio osnovan u prvoj državi članici.

Takve mjere moraju biti objektivno neophodne, primijenjene na nediskriminatoran način i srazmjerne ciljevima koje nastoje postići.

4. Država članica može preduzeti mjere u skladu sa stavom 3 isključivo ako zadovoljavaju sljedeće uslove:

(a) država članica je obavijestila Komisiju i državu članicu u kojoj je emiter osnovan o svojoj namjeri da te mjere preduzme navodeći osnove na kojima temelji svoju procjenu; i

(b) Komisija je odlučila da su mjere usklađene sa pravom Unije, a naročito da su procjene koje je izvršila država članica koja preduzima te mjere u skladu sa stavovima 2 i 3 ispravno utemeljene.

5. Komisija donosi odluku u roku od 3 mjeseca od prijema notifikacije predviđene stavom 4 tačka (a). Ako Komisija odluči da su mjere neusklađene sa pravom Unije, data država članica se suzdržava od preduzimanja predloženih mjera.

6. Države članice osiguravaju, odgovarajućim sredstvima, u okviru svojih zakonodavstva, da pružaoci medijske usluge u njihovoj nadležnosti efektivno ispunjavaju odredbe ove direktive.

7. Države članice podstiču režme koregulacije i/ili samoregulacije na nacionalnom nivou u svim područjima koja usklađuje ova direktiva u mjeri u kojoj to dozvoljavaju njihovi pravni sistemi. Ti režimi su takvi da ih široko prihvataju glavne zainteresovane strane u odnosnim državama članicama i da osiguravaju djelotvorno sprovođenje.

8. Primjenjuje se Direktiva 2000/31/EZ osim ako nije drukčije predviđeno ovom direktivom. U slučaju sukoba između neke odredbe iz Direktive 2000/31/EZ i neke odredbe ove direktive, odredbe ove direktive imaju jaču pravnu snagu, osim ako nije drukčije predviđeno ovom direktivom.

GLAVA III

ODREDBE PRIMJENLJIVE NA SVE AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE

Član 5

Države članice osiguravaju da pružaoci audiovizuelnih medijskih usluga u njihovoj

nadležnosti pružaju pristup primaocima neke usluge najmanje sljedećim podacima na jednostavan, direktan i stalan način:

(a) naziv pružaoca medijske usluge;

(b) geografska adresa na kojoj je osnovan pružalac medijske usluge;

(c) detalji o pružaocu medijske usluge, uključujući adresu elektronske pošte ili internet stranicu, koje mu omogućavaju brz kontakt na direktan i djelotvoran način;

(d) gdje je to primjenljivo, nadležna regulatorna ili nadzorna tijela.

Član 6

Države članice na odgovarajuće načine osiguravaju da audiovizuelne medijske usluge koje pružaju pružaoci medijske usluge u njihovoj nadležnosti ne sadrže bilo kakvo podsticanje mržnje na osnovu rase, pola, vjere ili nacionalnosti.

Član 7

Države članice podstiču pružaoce medijske usluge u njihovoj nadležnosti da osiguraju da svoje usluge postupno učine dostupnim licima sa oštećenjem sluha ili vida.

Član 8

Države članice osiguravaju da pružaoci medijske usluge u njihovoj nadležnosti ne prenose kinematografska djela izvan vremena dogovorenih sa nosiocima prava.

Član 9

1. Države članice osiguravaju da komercijalne audiovizuelne komunikacije koje pružaju pružaoci medijske usluge u njihovoj nadležnosti zadovoljavaju sljedeće zahtjeve:

(a) komercijalne audiovizuelne komunikacije lako su prepoznatljive kao takve. Prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je zabranjena;

(b) prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija ne koristi podsvjesne tehnike;

(c) komercijalna audiovizuelna komunikacija ne smije da:

(i) ugrožava ljudsko dostojanstvo;

(ii) uključuje ili promoviše bilo kakav oblik diskriminacije po osnovu pola, rase ili nacionalne pripadnosti, državljanstva, vjere ili uvjerenja, invalidnosti, godina starosti ili seksualne orijentacije;

(iii) podstiče ponašanje koje ugrožava zdravlje ili sigurnost;

(iv) podstiče ponašanje koje značajno ugrožava zaštitu životne sredine;

(d) zabranjeni su svi vidovi komercijalnih audiovizuelnih komunikacija koji promovišu cigarete i druge duvanske proizvode;

(e) komercijalne audiovizuelne komunikacije koje promovišu alkoholna pića ne smiju biti usmjerene na maloljetnike i ne smiju podsticati konzumiranje takvih pića;

(f) zabranjene su komercijalne audiovizuelne komunikacije koje promovišu medicinske proizvode i metode liječenja koji su dostupni samo na ljekarski recept u državi članici pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge;

(g) komercijalne audiovizuelne komunikacije ne smiju prouzrokovati fizičku ili moralnu štetu maloljetnicima. Stoga one ne smiju da direktno podstiču maloljetnika na kupovinu ili iznajmljivanje proizvoda ili usluga, iskorišćavanjem njihovog neiskustva ili lakovjernosti niti direktno podstiču maloljetnike da ubjeđuju roditelje ili druga lica na kupovinu robe ili usluga koje se oglašavaju, niti iskorišćavaju povjerenje koje maloljetnici imaju u roditelje, nastavnike ili druga lica, niti nepotrebno prikazuju maloljetnika u opasnim situacijama.

2. Države članice i Komisija podstiču pružaoce medijske usluge da razvijaju pravila ponašanja u vezi sa neprimjerenom komercijalnom audiovizuelnom komunikacijom, koja prati ili je uključena u dječije programe, u vezi sa hranom ili pićima koja sadrže hranljive sastojke i supstance sa prehrambenim ili fiziološkim efektom, a posebno onim kao što su masti, transmasne kiseline, so/natrijum i šećeri, čije pretjerano unošenje nije preporučljivo u ukupnoj ishrani.

Član 10

1. Sponzorirane audiovizuelne medijske usluge ili programi moraju da ispunjavaju sledeće uslove:

(a) njihov sadržaj i, u slučaju televizijskog emitovanja, njihov raspored, ni u kojem slučaju ne smiju biti pod takvim uticajem koji bi narušavao odgovornost i uređivačku nezavisnost pružaoce medijske usluge;

(b) ne smiju direktno podsticati na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, naročito posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge;

(c) gledaoci se jasno obavještavaju o postojanju sporazuma o sponzorstvu. Sponzorirani programi moraju jasno biti označeni imenom, logotipom i/ili drugim simbolom sponzora, kao što je upućivanje na njegov/e proizvod/e ili uslugu/e ili njegov prepoznatljivi znak na primjeren način za programe na početku, tokom i/ili na kraju programa.

2. Audiovizuelne medijske usluge ili programe ne smiju sponzorirati preduzeća čija je osnovna djelatnost proizvodnja ili prodaja cigareta i drugih duvanskih proizvoda.

3. Kad audiovizuelne medijske usluge ili programe sponzoriraju preduzeća čija djelatnost uključuje proizvodnju ili prodaju medicinskih proizvoda i metoda liječenja, može se promovirati ime ili imidž takvog preduzeća, ali se ne mogu promovirati posebni medicinski proizvodi i metodi liječenja koji su dostupni samo na ljekarski recept u državi članici pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge.

4. Vijesti i informativni program ne smiju biti sponzorirani. Države članice mogu odabrati da zabrane prikazivanje logotipa sponzora tokom dječjih programa, dokumentaraca i vjerskih programa.

Član 11

1. Stavovi 2, 3 i 4 primjenjuju se samo na programe proizvedene nakon 19. decembra 2009. godine.

2. Zabranjuje se plasman proizvoda.

3. Odstupajući od stava 2, plasman proizvoda prihvatljiv je osim ako država članica ne odluči drukčije:

(a) u kinematografskim djelima, filmovima i serijama koji su napravljeni za audiovizuelne medijske usluge, sportske programe i lake zabavne programe;

(b) u slučajevima kad nema plaćanja već samo pružanja određenih besplatnih roba ili usluga, kao što su proizvodni rekviziti ili nagrade, s obzirom na njihovo uključenje u neki program.

Odstupanje određeno u tački (a) ne primjenjuje se na dječije programe.

Programi koji sadrže plasman proizvoda moraju ispunjavati najmanje sljedeće uslove:

(a) njihov sadržaj i, u slučaju televizijskog emitovanja, njihov raspored, ni u kom slučaju ne smiju biti pod takvim uticajem koji bi narušavao odgovornost i uređivačku nezavisnost pružaoca medijske usluge;

(b) ne smiju direktno podsticati na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, posebno promotivnim upućivanjem na tu robu ili usluge;

(c) programi nedopušteno ne ističu dati proizvod;

(d) gledaoci moraju biti jasno obaviješteni o postojanju plasmana proizvoda. Programi koji sadrže plasman proizvoda se primjereno označavaju na početku i na kraju programa, kao i prilikom nastavljanja programa nakon prekida za oglase, kako ne bi došlo do zbunjivanja gledalaca.

Izuzetno, države članice mogu odabrati da se odreknu zahtjeva predviđenih u tački (d) pod uslovom da dati program nije proizveo niti naručio sam pružalac medijske usluge niti lice povezano sa pružaocem medijske usluge.

4. U svakom slučaju, programi ne smiju da sadrže plasman proizvoda:

(a) duvanskih proizvoda ni cigareta ni plasman proizvoda preduzeća čija je glavna djelatnost proizvodnja ili prodaja cigareta ili drugih duvanskih proizvoda;

(b) posebnih medicinskih proizvoda ili medicinskih liječenja dostupnih samo na ljekarski recept u državi članici pod čiju nadležnost potpada pružalac medijske usluge.

GLAVA IV

ODREDBE PRIMJENLJIVE SAMO NA AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE NA ZAHTJEV

Član 12

Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da audiovizuelne medijske usluge na zahtjev koje pružaju pružaoci medijske usluge u njihovoj nadležnosti koje mogu ozbiljno narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika isključivo budu dostupne na način koji osigurava da maloljetnici obično ne čuju ni ne gledaju te audiovizuelne medijske usluge na zahtjev.

Član 13

1. Države članice osiguravaju da audiovizuelne medijske usluge na zahtjev koje pružaju pružaoci medijskih usluga u njihovoj nadležnosti promovišu, gdje je to praktično izvodljivo i putem odgovarajućih sredstava, proizvodnju i pristup evropskim djelima. Takvo promovisanje može se povezati sa, između ostalog, finansijskim doprinosom koji naprave takve usluge za proizvodnju i sticanje prava evropskih djela ili učešće i/ili isticanje evropskih djela u katalogu programa koje nudi audiovizuelna medijska usluga na zahtjev.

2. Države članice moraju podnijeti Komisiji izvještaj o primjeni stava 1 najkasnije do 19. decembra 2011. godine i svake 4 godine nakon toga.

3. Komisija, na osnovu podataka dobijenih od država članica i nezavisnog istraživanja, podnosi izvještaj o primjeni stava 1 Evropskom parlamentu i Savjetu, uzimajući u obzir tržišna i tehnološka kretanja i cilj kulturne raznolikosti.

GLAVA V

ODREDBE O ISKLJUČIVIM PRAVIMA I KRATKIM VIJESTIMA U TELEVIZIJSKOM EMITOVANJU

Član 14

1. Svaka država članica može preduzeti mjere u skladu sa pravom Unije kako bi osigurala da emiteri u njezinoj nadležnosti ne emituju na isključivoj osnovi događaje koje ta država članica smatra od velike važnosti za društvo tako da značajan dio javnosti u toj državi članici nema mogućnost da prati takve događaje putem direktnog prenosa ili odloženog prenosa na televiziji slobodnog pristupa. Ako to učini, data država članica sastavlja popis određenih događaja, na nacionalnom ili ne-nacionalnom nivou, za koje smatra da su od posebnog značaja za društvo. Čini to pravovremeno na jasan i transparentan način. Pritom data država članica takođe određuje da li ti događaji treba da budu dostupni putem cjelokupnog ili djelomičnog

direktnog prenosa ili, gdje je to neophodno ili primjereno iz objektivnih razloga u javnom interesu, za cjelokupan ili djelomičan odloženi prenos.

2. Države članice neposredno obavještavaju Komisiju o svim mjerama koje su preduzele ili će preduzeti u skladu sa stavom 1. U roku od 3 mjeseca od notifikacije, Komisija provjerava da li su te mjere usklađene sa pravom Unije i o njima obavještava druge države članice. Komisija traži mišljenje odbora za kontakt koji se osniva u skladu sa članom 29. Komisija bez odlaganja objavljuje mjere koje su preduzete u *Službenom listu Evropske unije* i najmanje jednom godišnje pročišćen popis mjera koje su preduzele države članice.

3. Države članice osiguravaju, odgovarajućim sredstvima u okviru svog zakonodavstva, da emiteri pod njihovom nadležnošću ne ostvaruju isključiva prava kupljena od strane tih emitera nakon 18. decembra 2007. godine tako da značajnom dijelu javnosti u drugoj državi članici uskrate mogućnost da prati događaje koje odredi ta druga država članica u skladu sa stavovima 1 i 2 putem cjelokupnog ili djelomičnog direktnog prenosa ili, gdje je to neophodno ili primjereno iz objektivnih razloga u javnom interesu, putem cjelokupnog ili djelomičnog odloženog prenosa na televiziji slobodnog pristupa, kako je odredila ta druga država članica u skladu sa stavom 1.

Član 15

1. Države članice osiguravaju da za potrebe kratkih vijesti, svaki emiter osnovan u Uniji ima pristup na pravednoj, razumnoj i nediskriminišućoj osnovi događajima od velikog interesa za javnost koje na isključivoj osnovi prenosi emiter pod njihovom nadležnošću.

2. Ako drugi emiter osnovan u istoj državi članici, kao emiter koji traži pristup, stekne isključiva prava na događaj od velikog interesa za javnost, pristup se traži od tog emitera.

3. Države članice osiguravaju da takav pristup bude zajamčen na način da se emiterima dopusti slobodan izbor kratkih izvoda iz prenosnog signala drugog emitera sa, izuzev ako to nije nemoguće zbog praktičnih razloga, barem identifikacijom njihovog izvora.

4. Kao alternativno rješenje za stav 3, države članice mogu uspostaviti ekvivalentan sistem koji postigne pristup na pravednoj, razumnoj i nediskriminišućoj osnovi putem drugih sredstava.

5. Kratki izvodi koriste se isključivo za opšte informativne programe i mogu se koristiti u audiovizuelnim medijskim uslugama na zahtjev samo ako se isti program nudi na odloženoj osnovi od strane istog pružaoca medijske usluge.

6. Ne dovodeći u pitanje stavove 1 do 5, države članice osiguravaju, u skladu sa svojim pravnim sistemima i praksama, definisanje načina i uslova u vezi s pružanjem tih kratkih izvoda, naročito u vezi svih postupaka za naknadu, najveću dužinu kratkih izvoda i vremenskih ograničenja za njihov prenos. Ako se osigurava naknada, ona ne prelazi dodatne troškove koji direktno nastaju pri pružanju pristupa.

GLAVA VI

PROMOVISANJE DISTRIBUCIJE I PROIZVODNJE TELEVIZIJSKIH PROGRAMA

Član 16

1. Države članice osiguravaju, kada je to praktično izvodljivo i putem odgovarajućih sredstava, da emiteri rezervišu za evropska djela veći dio svog vremena emitovanja, isključujući vrijeme namijenjeno za vijesti, sportska događanja, igre, oglašavanje, usluge teleteksta i telešopinga. Taj dio, uzimajući u obzir odgovornosti za informisanje, obrazovanje, kulturu i zabavu koje emiter ima prema svojim gledaocima, treba se postići progresivno, na osnovu odgovarajućih kriterijuma.

2. Kada se dio predviđen stavom 1 ne može postići, on ne smije biti niži od prosjeka za 1988. godinu u datoj državi članici.

Međutim, u pogledu Grčke i Portugalije, godina 1988. se zamjenjuje godinom 1990.

3. Države članice podnose Komisiji svake 2 godine, počev od 3. oktobra 1991. godine, izvještaj o primjeni ovog člana i člana 17.

Taj izvještaj naročito sadrži statističku izjavu o postizanju učešća navedenog u ovom članu i članu 17 za svaki od televizijskih programa koji potpada pod nadležnost odnosno države članice, razloge, u svakom pojedinačnom slučaju, za neuspjeh u postizanju tog učešća i mjere donesene ili planirane kako bi se ono postiglo.

Komisija obavještava druge države članice i Evropski parlament o izvještajima, kojima se ako je potrebno, prilaže mišljenje. Komisija osigurava primjenu ovog člana i člana 17 u skladu s odredbama Ugovora o funkcionisanju Evropske unije. Komisija u svom mišljenju posebno može uzeti u obzir napredak postignut u odnosu na prethodne godine, učešće djela premijerno emitovanih u programu, posebne okolnosti novih emitera i posebnu situaciju zemalja sa niskim audiovizuelnim proizvodnim kapacitetom ili ograničenim jezičkim područjima.

Član 17

Države članice osiguravaju, kada je to praktično izvodljivo i putem odgovarajućih sredstava, da emiteri rezervišu najmanje 10% svog vremena emitovanja, isključujući vrijeme namijenjeno za vijesti, sportska događanja, igre, oglašavanje, usluge

teleteksta i telešopinga, ili umjesto toga, prema slobodnoj odluci države članice, najmanje 10% svog programskog budžeta, za evropska djela koja su proizveli producenti nezavisni od emitera. Taj dio, uzimajući u obzir odgovornosti za informisanje, obrazovanje, kulturu i zabavu koje emiter ima prema svojim gledaocima, treba se postići progresivno, na osnovu odgovarajućih kriterijuma. Mora se postići namjenskim opredjeljivanjem odgovarajućeg dijela za novija djela, odnosno djela koja se emituju u roku od 5 godina od kada su proizvedena.

Član 18

Ova glava se ne primjenjuje na televizijske emisije namijenjene za lokalnu publiku i koje ne čine dio nacionalne mreže.

GLAVA VII

TELEVIZIJSKO OGLAŠAVANJE I TELEŠOPING

Član 19

1. Televizijsko oglašavanje i telešoping moraju biti lako prepoznatljivi i odvojeni od uređivačkog sadržaja. Ne dovodeći u pitanje upotrebu novih tehnika oglašavanja, televizijsko oglašavanje i telešoping moraju se optički i/ili zvučno i/ili prostorno razlikovati od drugih dijelova programa.

2. Pojedinačne kratke TV reklame za oglašavanje i telešoping, osim u prenosu sportskih događaja, ostaju izuzetak.

Član 20

1. Države članice osiguravaju da se, kad se televizijsko oglašavanje ili telešoping ubacuju tokom programa, cjelovitost programa, uzimajući u obzir prirodne prekide, trajanje i prirodu programa, kao i prava nosilaca prava, ne dovode u pitanje.

2. Prenos filmova snimljenih za televiziju (isključujući serije, serijale i dokumentarne filmove), kinematografskih djela i informativnih programa može prekinuti televizijsko oglašavanje i/ili telešoping jednom za svako planirano razdoblje od najmanje 30 minuta. Prenos dječijih programa može prekinuti televizijsko oglašavanje i/ili telešoping jednom za svako planirano razdoblje od najmanje 30 minuta, pod uslovom da planirano trajanje programa bude duže od 30 minuta. Televizijsko oglašavanje ili telešoping ne smiju se ubacivati tokom vjerskih obreda.

Član 21

Zabranjuje se telešoping za medicinske proizvode koji podliježu odobrenju za plasman na tržište u smislu Direktive 2001/83/EZ, kao i telešoping za medicinska liječenja.

Član 22

Televizijsko oglašavanje i telešoping alkoholnih pića mora ispunjavati sljedeće kriterijume:

(a) ne mogu biti usmjereni izričito na maloljetnike, a naročito ne da prikazuju maloljetnike kako konzumiraju ta pića;

(b) ne smiju stvarati utisak da se konzumiranjem alkohola može poboljšati fizičko stanje ili vožnja;

(c) ne smiju stvarati utisak da konzumiranje alkohola doprinosi socijalnom ili seksualnom uspjehu;

(d) ne smiju tvrditi da alkohol ima ljekovita svojstva ili da je stimulans, sedativ ili sredstvo za rješavanje ličnih problema;

(e) ne smiju podsticati neumjereno konzumiranje alkohola ili prikazivati uzdržavanje ili umjerenost u negativnom smislu;

(f) ne smiju isticati visok procenat alkohola kao pozitivno svojstvo pića.

Član 23

1. Udio kratkih TV reklama za televizijsko oglašavanje i telešoping u određenom satu ne prelazi 20%.

2. Stav 1 ne odnosi se na najave emitera vezane za sopstvene programe i prateće proizvode koji direktno potiču iz tih programa, sponzorske najave i plasman proizvoda.

Član 24

Prozori za telešoping vidljivo su prepoznatljivi kao takvi putem optičkih i zvučnih sredstava i najmanje neprekinuto traju 15 minuta.

Član 25

Ova direktiva se shodno primjenjuje na televizijske kanale koji su isključivo namijenjeni oglašavanju i telešopingu i na televizijske kanale koji su isključivo namijenjeni samopromovisanju.

Međutim, glava VI kao i članovi 20 i 23 ne primjenjuju se na te kanale.

Član 26

Ne dovodeći u pitanje član 4, države članice mogu, uz dužno poštovanje prava Unije, propisati uslove, osim uslova propisanih članom 20 stav 2 i članom 23, u vezi sa televizijskim emisijama koje su isključivo namijenjene za nacionalnu teritoriju, kojima javnost ne može imati direktan ili indirektan prijem u jednoj ili više drugih država članica.

GLAVA VIII

ZAŠTITA MALOLJETNIKA U TELEVIZIJSKOM EMITOVANJU

Član 27

1. Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da televizijske emisije emitera koji su pod njihovom nadležnošću ne sadrže programe koji mogu ozbiljno naštetiti fizičkom, mentalnom ili moralnom razvoju maloljetnika, posebno programe koji sadrže pornografiju ili neopravdano nasilje.

2. Mjere predviđene u stavu 1 takođe se proširuju i na druge programe koji mogu naštetiti fizičkom, mentalnom ili moralnom razvoju maloljetnika, osim kada je osigurano, odabirući vrijeme emitovanja ili nekom tehničkom mjerom, da maloljetnici u području emitovanja neće uobičajeno čuti niti vidjeti te emisije.

3. Osim toga, kad se takvi programi emituju u nekodiranom obliku, države članice osiguravaju da im prethodi zvučno upozorenje ili da na njima bude prisutna vidljiva oznaka tokom cijelog trajanja.

GLAVA IX

PRAVO NA ODGOVOR U TELEVIZIJSKOM EMITOVANJU

Član 28

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe koje su donijele države članice prema građanskom, upravnom ili

krivičnom pravu, svako fizičko ili pravno lice, bez obzira na njihovo državljanstvo, čiji su zakoniti interesi, posebno ugled ili dobar glas, oštećeni navođenjem netačne činjenice u televizijskom programu, mora imati pravo na odgovor ili ekvivalentne pravne lijekove. Države članice osiguravaju da stvarno ostvarenje prava na odgovor ili ekvivalentne pravne lijekove nije onemogućeno nametanjem nerazumnih uslova ili pretpostavki. Odgovor se emituje u razumnom roku nakon opravdanog zahtjeva i to u vrijeme i na način koji odgovara emisiji na koju se zahtjev odnosi.

2. Pravo na odgovor ili ekvivalentne pravne lijekove postoji u odnosu na sve emitere pod nadležnošću države članice.

3. Države članice donose mjere potrebne za utvrđivanje prava na odgovor ili ekvivalentne pravne lijekove i određuju postupak koji treba primijeniti za sprovođenje tog prava. Posebno treba da osiguraju da je omogućen dovoljan rok i da su postupci takvi da pravo ili ekvivalentne pravne lijekove mogu odgovarajuće sprovesti fizička ili pravna lica koja imaju prebivalište ili su osnovana u drugim državama članicama.

4. Zahtjev za sprovođenje prava na odgovor ili ekvivalentni pravni lijek može biti odbijen ako zahtjev nije opravdan u skladu s uslovima utvrđenim u stavu 1, ako bi uključivao kažnjivo djelo, ako bi zbog njega emiter postao izložen parničnom postupku ili bi prekoračivao standarde javne pristojnosti.

5. Donosi se odredba za postupke kojima se sporovi oko sprovođenja prava na odgovor ili ekvivalentne pravne lijekove mogu podvrći sudskoj zaštiti.

GLAVA X

ODBOR ZA KONTAKT

Član 29

1. Odbor za kontakt osniva se pod okriljem Komisije. Sastoji se od predstavnika nadležnih organa država članica. Njime predsjedava predstavnik Komisije, a sastaje se na vlastitu inicijativu ili na zahtjev delegacije države članice.

2. Zadaci odbora za kontakt su:

(a) olakšati djelotvornu primjenu ove direktive putem redovnih konsultacija o svim praktičnim problemima koji proizilaze iz njene primjene, a posebno iz

primjene člana 2, kao i o svim drugim pitanjima o kojima se smatra korisnim razmijeniti mišljenja;

(b) iznijeti mišljenja na vlastitu inicijativu ili mišljenja koja je zatražila Komisija o primjeni ove Direktive od strane država članica;

(c) predstavljati forum za razmjenu stavova o tome o kojim se pitanjima treba baviti u izvještajima koje države članice moraju podnositi u skladu s članom 16 stav 3 i o njihovoj metodologiji;

(d) raspravljati o rezultatu redovnih konsultacija koje Komisija održava s predstavnicima televizijskih organizacija, producenata, potrošača, proizvođača, pružalaca usluga i sindikata i kreativne zajednice;

(e) olakšati razmjenu informacija između država članica i Komisije o situaciji i razvoju regulatornih aktivnosti vezanih uz audiovizuelne medijske usluge, uzimajući u obzir audiovizuelnu politiku Unije, kao i relevantne napretke na tehničkom području;

(f) ispitati svaki napredak do kojeg je došlo u sektoru o kom bi bilo korisno razmijeniti mišljenja.

GLAVA XI

SARADNJA IZMEĐU REGULATORNIH TIJELA DRŽAVA ČLANICA

Član 30

Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi jedna drugoj i Komisiji pružile podatke potrebne za primjenu odredaba ove direktive, posebno članova 2, 3 i 4, naročito putem svojih nezavisnih nadležnih regulatornih tijela.

GLAVA XII

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31

Na poljima koja ova direktiva ne koordinira, ona ne utiče na prava i obaveze država članica koja proističu iz postojećih konvencija koje se bave telekomunikacijama ili radiodifuzijom.

Član 32

Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba domaćeg prava prava koje donesu u oblasti na koju se odnosi ova direktiva.

Član 33

Najkasnije do 19. decembra 2011. godine, te svake 3 godine nakon toga, Komisija podnosi Evropskom parlamentu, Savjetu i Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru izvještaj o primjeni ove direktive i, ako je potrebno, daje dalje predloge za prilagođavanje kretanjima na polju audiovizuelnih medijskih usluga, naročito s obzirom na novije tehnološke razvoje, konkurentnost sektora i nivo medijske pismenosti u svim državama članicama.

Ovim izvještajem takođe se ocjenjuje problem televizijskog oglašavanja koje prati ili je uključeno u dječije programe, a naročito da li su kvantitativna i kvalitativna pravila sadržana u ovoj direktivi pružila zahtijevani nivo zaštite.

Član 34

Direktiva 89/552/EEC, kako je izmijenjena i dopunjena direktivama navedenim u Prilogu I, Dio A, se stavlja van snage, što ne dovodi u pitanje obaveze država članica koje se odnose na vremenske rokove za transpoziciju u domaće pravo direktiva navedenih u Prilogu I, Dio B.

Upućivanje na direktivu stavljenju van snage smatra se za upućivanje na ovu direktivu i čita se u skladu sa tabelom korelacija u aneksu II.

Član 35

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavjivanja u *Službenom listu Evropske unije*.

Član 36

Ova Direktiva je namijenjena državama članicama.

Sačinjeno u Strazburu, 10. mart 2010. godine

Za Evropski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Savjet

Predsjednik

D. LÓPEZ GARRIDO

ANEKS I

DIO A

Direktiva stavljena van snage sa listom sukcesivnih izmjena i dopuna

(na koje se upućuje u članu 34)

Direktiva Savjeta 89/552/EEC (SL L 298, 17.10.1989., str. 23)

Direktiva 97/36/EC Evropskog pralamenta i Savjeta (SL L 202, 30.7.1997., str. 60)

Direktiva 2007/65/EC Evropskog parlamenta i Savjeta (SL L 332, 18.12.2007, str. 27) samo Član 1

DIO B

Lista vremenskih rokova za transpoziciju u domaće pravo

(na koje se upućuje u članu 34)

Direktiva	Vremenski rokovi za transpoziciju
89/552/EEC	3.10.1991.
97/36/EC	31.12.1998.
2007/65/EC	19.12.2009.

PRILOG II

TABELA KORELACIJA

Direktiva 89/552/EEC	Ova direktiva
Član 1, uvodna formulacija	Član 1(1), uvodna formulacija
Član 1(a), uvodna formulacija	Član 1(1)(a), uvodna formulacija
Član 1(a), prva alineja	Član 1(1)(a)(i)
Član 1(a), druga alineja	Član 1(1)(a)(ii)
Član 1(b) to (m)	Član 1(1)(b) to (m)
Član 1(n)(i), uvodna formulacija	Član 1(1)(n), uvodna formulacija
Član 1(n)(i), prva alineja	Član 1(1)(n)(i)
Član 1(n)(i), druga alineja	Član 1(1)(n)(ii)
Član 1(n)(i), treća alineja	Član 1(1)(n)(iii)
Član 1(n)(i), četvrta alineja	Član 1(2)
Član 1(n)(ii), uvodna formulacija	Član 1(3), uvodna formulacija
Član 1(n)(ii), prva alineja	Član 1(3)(i)
Član 1(n)(ii), druga alineja	Član 1(3)(ii)
Član 1(n)(ii), treća alineja	Član 1(3)(iii)
Član 1(n)(iii)	Član 1(4)
Član 2	Član 2
Član 2a(1), (2) i (3)	Član 3(1), (2) i (3)
Član 2a(4), uvodna formulacija	Član 3(4), uvodna formulacija
Član 2a(4)(a)	Član 3(4)(a)
Član 2a(4)(b), uvodna formulacija	Član 3(4)(b), uvodna formulacija
Član 2a(4)(b), prva alineja	Član 3(4)(b)(i)
Član 2a(4)(b), druga alineja	Član 3(4)(b)(ii)
Član 2a(5) i (6)	Član 3(5) i (6)
Član 3	Član 4
Član 3a	Član 5
Član 3b	Član 6
Član 3c	Član 7
Član 3d	Član 8
Član 3e	Član 9
Član 3f	Član 10
Član 3g(1)	Član 11(2)
Član 3g(2), prvi podstav, uvodna formulacija	Član 11(3), prvi podstav, uvodna formulacija
Član 3g(2), prvi podstav, prva alineja	Član 11(3), prvi podstav, point (a)
Član 3g(2), prvi podstav, druga alineja	Član 11(3), prvi podstav, point (b)
Član 3g(2), drugi, treći i četvrti podstav	Član 11(3), drugi, treći i četvrta podstav
Član 3g(3)	Član 11(4)
Član 3g(4)	Član 11(1)
Član 3h	Član 12
Član 3i	Član 13
Član 3j	Član 14
Član 3k	Član 15
Član 4(1), (2) i (3)	Član 16(1), (2) i (3)

Član 4(4)	—
Član 5	Član 17
Član 9	Član 18
Član 10	Član 19
Član 11	Član 20
Član 14	Član 21
Član 15	Član 22
Član 18	Član 23
Član 18a	Član 24
Član 19	Član 25
Član 20	Član 26
Član 22	Član 27
Član 23	Član 28
Član 23a	Član 29
Član 23b	Član 30
Član 24	Član 31
—	Član 32
Član 26	Član 33
—	Član 34
—	Član 35
Član 27	Član 36
—	Prilog I
—	Prilog II